KITABU CHA MWONGOZO WA UPIMAJI WA UJUMBE KWA GHARAMA NAFUU

Jinsi ya Kufanya Upimaji wa Ujumbe wa Kampeni

Busara

Imeandaliwa na Busara kwa msaada kutoka wa washirika wafuatao:

Kwa kuongezea, Busara inapenda kutambua msukumo na ushawishi uliotolewa na Kituo cha Utafiti cha Maslahi ya Umma (Public Interest Research Centre-PIRC) na kitabu chao cha mwongozo wa majaribio chenye ufanisi wa hali ya juu. Unaweza kupata kitabu hiki kwenye mtandao kwa kwa kutumia kiunganishi katika mtandao cha kitabu hiki cha mwongozo katika sehemu yetu ya makala mbalimbali.

Yaliyomo

04 **SEHEMU 1** Kuhusu mwongozo huu

08 **SEHEMU 2** Kuelewa maana ya kufanya jaribio la upimaji

12 **SEHEMU 3** Kutumia sayansi ya tabia ili kuimarisha utoaji wa ujumbe

19 **SEHEMU 4** Mchakato wa kufanya jaribio la upimaji

05 **SEHEMU 5** Baada ya kufanya Jaribo la Upimaji - Marudio na Urekebishaji Mzuri wa Mawasiliano

67 **TOVUTI YA MWONGOZO WA KITABU**

68 **MAKALA REJEREA**

69 **KIAMBATANISHO**

SEHEMU 1

Kuhusu mwongozo huu

Hii ni makala itakayo kusaidia wewe na taasisi yako kupima hali ya mawasiliano.

Mwongozo huu ni nini?

Mwongozo huu utakupitisha katika misingi ya upimaji. Hususani:

1. Itakusaidia kuelewa lengo na mahitaji ya kufanya majaribio na jinsi gani majaribio haya yanaweza kuboresha muundo wa mawasiliano.
2. Itakuongoza hatua kwa hatua kwa kile unachohitaji kuamua kutokana na muundo wa mawasiliano unao utengeneza mpaka kufanya majaribio ya nyenzo ulizonazo.
3. Pia tutakusaidia kuchagua ni njia ipi ya kupima/kufanya majaribio inafaa zaidi kulingana na mahitaji yako.
4. Hatimaye, itakusaidia kuelewa matokeo yako na kukupa mwongozo wa nini unapaswa kufanya baada ya kufanya upimaji (majaribio).

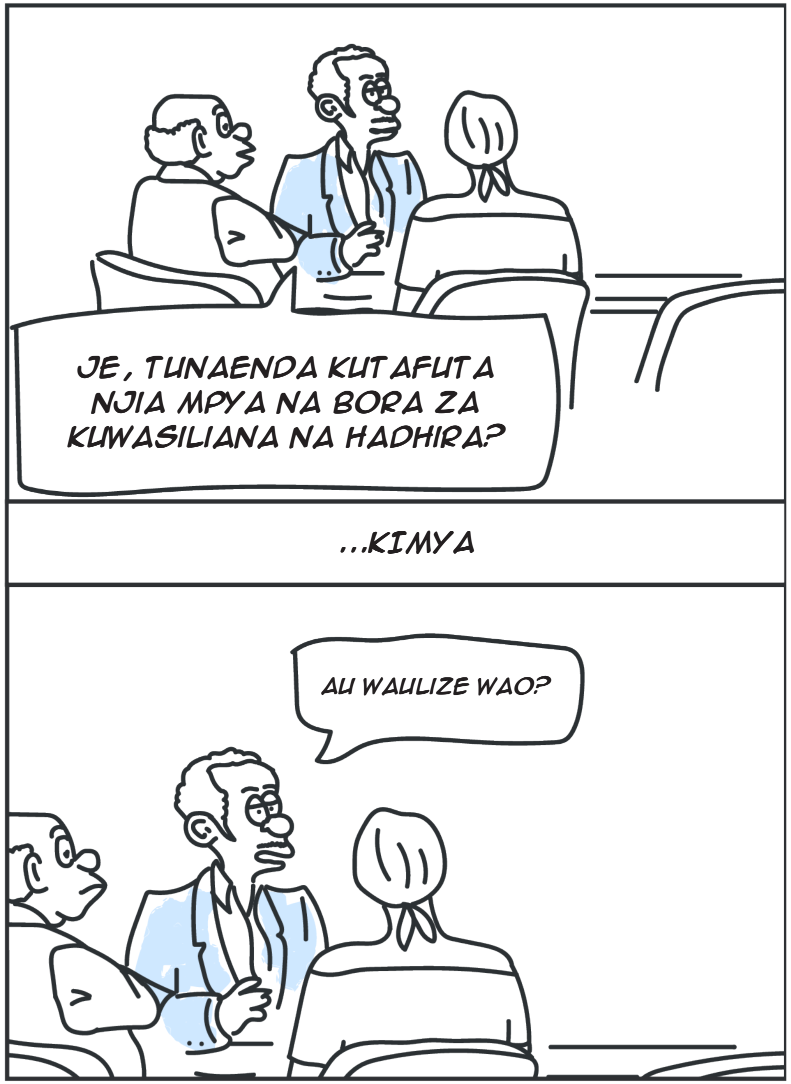

Mwongozo huu ni kwa ajili ya nani?

Mwongozo huu ni kwa ajili ya mashirika yenye uzoefu kidogo na yasiyo na uzoefu kabisa wa kufanya majaribio ya upimaji.

Asasi za kiraia (CSOs) kama yako mara nyingi hufanya kazi na fedha kidogo, muda mchache na rasilimali chache. Pia kuna mtazamo potofu kwamba upimaji/majaribio ni ghali. Tungependa kukuonyesha kuwa siyo hivyo mara nyingi. Mwongozo huu unatoa baadhi ya njia rahisi za kujaribu ujumbe na kampeni zako ili uweze kutambua jinsi ya kufikia matokeo unayotaka vyema--wakati huo rasilimali zako unakuwa umezihifadhi au hazitumiki.

Ni nani anaweza kutumia mwongozo huu?

Mwongozo huu ni kwa ajili ya timu, maafisa, wasimamizi na wakurugenzi wa asasi za kiraia wanaofanya kazi katika asasi kiraia ambazo ni changa na hata pia katika asasi za kiraia ambazo tayari zilishaanzishwa ambazo zinatekeleza majukumu ya program na utekelezaji wa miradi, mawasiliano, masuala ya umma, utafiti, kuhusisha wadau na watetezi wa haki za binadamu hawa wanaweza kuwa maafisa Mawasiliano, timu za Utafiti, Waongoza Mawasiliano, Wasimamizi wa Miradi, Wasimamizi wa Ruzuku, Viongozi wa Utetezi, Wasimamizi wa Ushiriki, Watendaji Wakuu na Wakurugenzi wa Utetezi na kadhalika.

Wakurugenzi Watendaji na Wajumbe wa Bodi wa mashirika haya pia wana jukumu la kutekeleza katika kuwasiliana na wadau na washirika wao wakuu. Kitabu hiki cha mwongozo kinaweza kutumika kama dhana wakati wa kutengeneza ujumbe wa utetezi, wakati wa kutoa taarifa za mradi kuhusu afua, kuripoti utekelezaji na kuwasilisha athari.

Jinsi gani naweza kutumia mwongozo huu?

Ili kupata manufaa zaidi kutokana na mwongozo huu, ni bora kuusoma kuanzia mwanzo hadi mwisho. Kila hatua ni msingi wa kuelekea kwenye ufanyaji wa majaribio. Pia inasaidia ikiwa tayari una kampeni unayopanga kufanyia majaribio. Hii itasaidia kubadilisha kitabu hiki kutoka kuwa mwongozo wa kusoma tu hadi kuwa dira ya safari yako ya majaribio ya utafiti.

Sehemu ya kwanza inahusu kwa nini majaribio ni muhimu. Iitumie kuelewa jinsi majaribio yanavyoweza kuinua kampeni zako hadi ngazi ya juu na hatimaye kukuokoa muda na fedha.

Kuanzia Sehemu ya 3 na kuendelea, tunaanza kuingia kwenye mambo ya vitendo. Tumia Sehemu ya 3 kuelewa jinsi ya kuunda ujumbe wa kampeni yako, hasa kwa kutumia kanuni za kitabia, kabla hatujafikiria kufanya jaribio la upimaji. Hata kama tayari umetengeneza kampeni yako, pitia Sehemu ya 3 ili kuona jinsi ya kuboresha mifumo na mbinu zako za sasa.

Kutoka hapo, tutakupitisha hatua kwa hatua kwenye kila kipengele katika mtiririko wa ufanyaji wa majaribio ya upimaji , kuanzia ni njia gani inafaa hadi jinsi ya kuitumia. Pitia sehemu hii unapokuwa tayari kujaribu kufanya majaribio ya upimaji vifaa vyako. Tutajumuisha mifano ili kusaidia kuelewa kwa kila awamu.

Je, kuna makala mengine zinazoweza kupatikana?

Ndiyo, Mwisho wa mwongozo huu, tutakupatia makala zinazoweza kupatikana mtandaoni ambazo zitakuwezesha kufanya jaribio la upimaji. Pia tutakupatia kiunganishi cha mtandaoni cha kitabu hiki kupitia hapa Tovuti ya Kitabu cha Mwongozo, ambacho kitakuwezesha kukupa taarifa zaidi za mwongozo wa ufanyaji wa majaribio ya upimaji.

SEHEMU 2

Kuelewa maana ya kufanya jaribio la upimaji

Kufanya jaribio la upimaji ni nini?

Jaribio la upimaji ni mfululizo wa uchunguzi unaotathimini mawazo ya kwanini jambo/kitu kinaweza kufanya au kutoweza kufanya kazi. Katika asasi za kiraia utumaji wa ujumbe, majaribio ya upimaji yanapima mwitikio wa hadhira inayopewa kipaumbele na husaidia kubainisha kama ujumbe unaeleweka, unaaminika na kuvutia.

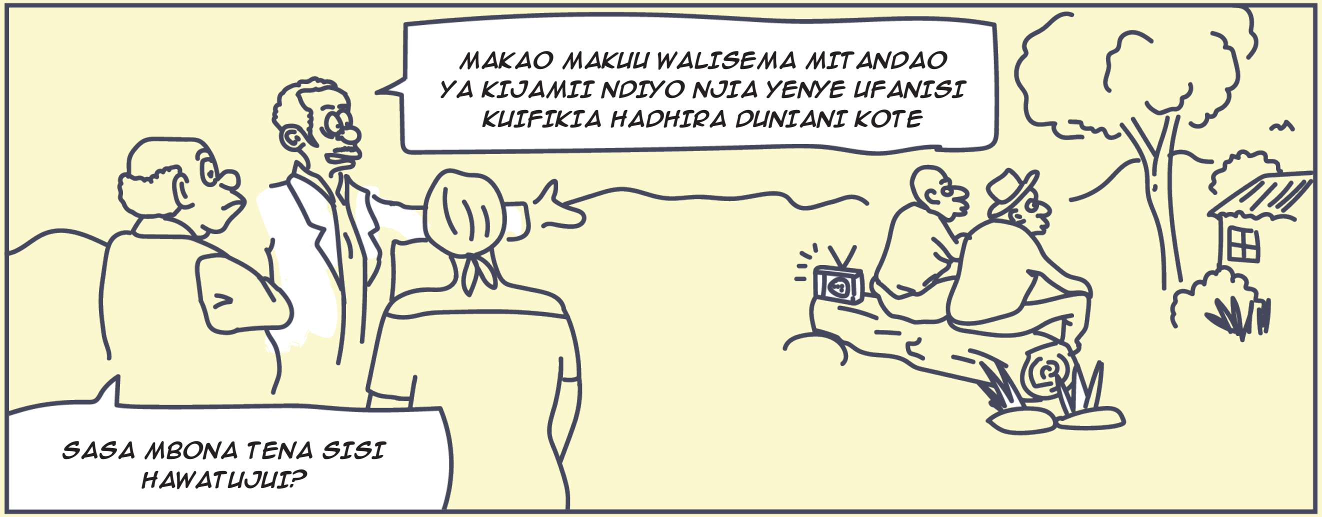

Kwanini nafanya jaribio la upimaji?

Wakati mwingine tunadhani tuna mawazo mazuri ya kampeni ambayo yanaweza kubadilisha mawazo na tabia za hadhira yetu. Lakini je, yatafanikiwa kweli? Mara nyingi tunafanya kazi haraka kutengeneza ujumbe na kuupeleka kwa hadhira yetu.Jumbe zetu mara nyingi hutegemea kile sisi kama asasi za kiraia(CSOs) tunachodhani kitafanya kazi. Na dhana zetu zinaweza kuthibitishwa kuwa sio sahihi. Unapaswa kufanya jaribio la upimaji ili kuona kama ujumbe na programu zako zitafanya kazi kama unavyofikiria. Kupima kunatusaidia kujua kama tuko sahihi na kuhisi kipi kitafanya kazi na kwa nini.

Inatupa fursa ya kujifunza zaidi kuhusu hadhira na jumbe tunazokusudia kuwasilisha.

Ni jaribio gani la upimaji unaweza na hauwezi kufanya

Ni jaribio gani la upimaji unaweza kufanya

- ✓ Inaweza kukuambia ni mbinu gani za ujumbe na uwasilishaji zinafanya kazi vizuri zaidi na hadhira tofauti.
- ✓ Inaweza kubainisha njia bora za mawasiliano
  Inaweza kukusaidia kujifunza kuhusu hadhira/kundi yako unalolikusudia kwa njia tofauti
- ✓ Inaweza kukuokoa muda na pesa kwa kutambua njia nyembamba ya mbele na kubainisha mbinu za kuongeza/kupanua
- ✓ Hatimaye inaweza kuboresha faida na uhalali wa kazi yako

Ni jaribio gani la upimaji hauwezi kuyafanya

- ✗ Haiwezi kutumika kama mpango wa risasi moja. Matokeo ya majaribio ya zamani hayawezi kutumika tena kwa jumbe mpya katika mazingira mapya/muktadha mpya.
- ✗ Haiwezi kukuambia ni muda gani kampeni yako itaendelea kudumu. Kama vile jinsi tabia ya binadamu inavyobadilika, kampeni zinahitaji kurekebishwa kwa wakati ili ujumbe wako uendelee kuwa mpya.
- ✗ Haiwezi kuondoa nafasi ya kutumia muda na watu ambao shirika lako linawajali zaidi na kuwasaidia.

Ni nini ninaweza kufanya jaribio upimaji?

Fanya jaribio la upimaji wa vipengele katika kampeni yako ambavyo unadhani vinaweza kuleta matokeo zaidi kwa hadhira yako. Jaribu kuelewa jinsi hadhira yako inavyojibu vipengele muhimu vya kampeni zako za mawasiliano. Baadhi ya vipengele hivi vinahusika zaidi.

...katika namna unavyowasiliana kwa ufanisi:

Ufahamu
Je, hadhira uliyoikusudia litaelewa ujumbe uliowasilishwa?

Kuvutia
Je, ujumbe unaweza kunasa/kushika usikivu wao?

Kupokelewa
Je, kuna kitu chochote katika ujumbe huo ambacho ni cha kuudhi au kisichofaa? Je, huu ni ujumbe sahihi kwa hadhira yako?

Kuaminika
Je, ujumbe huo unaaminika na una uhalisia kwao?

Uhusiano
Je, ujumbe unahusiana na mambo yanayowakabili?

Motisha/Ushawishi
Je, hadhira inaelewa wito wa kuchukua hatua, na je, wamehamasishwa kutenda?

Maboresho
Je, kuna chochote kinachohitajika kufanywa ili kuboresha ujumbe? Je, ni mapendekezo gani mahususi kutoka kwa hadhira yako?

SEHEMU 3

Kutumia sayansi ya tabia ili kuimarisha utoaji wa ujumbe

Kuna baadhi ya hatua madhubuti unazopaswa kukamilisha kabla ya kutathmini jinsi unavyoweza kuunganisha sayansi ya tabia katika kutuma jumbe zako na/au mbinu ya ufanyaji wa majaribio ya upimaji. Hapa ndipo unapaswa kuwa tayari umefanya:

- Bainisha malengo ya kampeni yako;
- Tambua hadhira unayohitaji kuishirikisha ili mabadiliko yatokee;
- Tambua ni yapi matokeo ya mafanikio ya kampeni yako (mfano, mabadiliko fulani ya kitabia au mtazamo na vitendo katika kundi lako la watu unaliokusudia);
- Tengeneza baadhi ya jumbe za rasimu za awali zinazofaa katika makundi ya watu unayoyakusudia.

Wakati wa hatua ya mwisho ya kutengeneza jumbe zako, tunataka kukupa vidokezo kuhusu jinsi ya kutumia miundo ya sayansi ya tabia inavyoweza kuimarisha jumbe zako. Sayansi ya tabia hili ni somo la tabia ya mwanadamu na namna tunavyofanya maamuzi. Inatoa maarifa muhimu ambayo timu za kampeni yako zinaweza kutegemea ili kuboresha jinsi hadhira inavyojibu jumbe. Hapa chini ni dhana kuu za sayansi ya tabia unazoweza kutumia ili kuongoza kufanya majaribio ya upimaji wa jumbe zako.

Sayansi ya tabia ni uchunguzi wa tabia za binadamu na jinsi tunavyofanya maamuzi. Inatoa maarifa muhimu ambayo timu zako za kampeni zinaweza kutegemea ili kuboresha jinsi hadhira yako inavyopokea ujumbe wako.

Kwa mfano, ungeweza kutaka kujaribu ujumbe ambapo toleo moja linatumia uundaji wa kanuni za kijamii (unaporejea jinsi kundi kubwa linavyochukulia katika mitazamo au tabia chanya, hivyo basi inaashiria kuwa tabia hiyo kuwa "inafaa" kwa hadhira isiyo na maamuzi) dhidi ya toleo jingine ambapo unatumia mbinu yako ya kutuma ujumbe "kama kawaida" bila kutunga.

Au ungeweza kujaribu jumbe ambazo mtu anatumia uundaji wa chuki ya hasara (unapoweka kitu kama maendeleo ya jamii au kikanda kupotea bila hatua inayotarajiwa) na nyingine inatumia uundaji wa faida (unapoweka maendeleo ya jumuiya au kikanda kama matokeo ya kitendo unachotaka).

Pata baadhi ya mifano yetu inayovutia hapa chini:

Kutunga Kanuni za Kijamii

Kama tulivyo kwenye kijamii, tunapenda kufuata tabia ambazo zinazo kubalika au zinazo tamanika/hitajika katika jamii yetu. Lengo la kutunga kanuni za kijamii ni kuonyesha kwamba watu wengi wa kundi fulani wanafanya tabia tamanika/hitajika; hii inaweza kwa namna nyingine kuhamasisha hadhira yako kuiga tabia hii kwa sababu inakuwa "inayokubalika" zaidi. Ni muhimu kutambua kwamba masuala mengi ya kijamii na haki za binadamu katika Afrika mashariki ni magumu sana, na kwamba wanaharakati watahitaji kutofautisha ni aina gani za utungaji wa kanuni za kijamii zinaweza au zisingeweza kujitolea kikamilifu kwa kampeni ya mawasiliano ya uhamasishaji kwa umma.

Kanuni za kijamii zinaweza kuwa mbaya ikiwa zinaangazia tabia isiyoendana na jamii au tabia mbaya, kwa maana hiyo tumia hii tu ikiwa kuna idadi kubwa ya watu, mfano. 60% ya wanawake wanaofanya kitendo X (ambayo inayopendekezwa 40% hawafanyi!). Hii pia ni muhimu kuchambua hadithi binafsi na shuhuda na kuzileta katika maisha zikiwa na rangi na picha.

Lengo la kanuni za kijamii ni kuonyesha kwamba wengi wa kundi fulani la watu wanafanya tabia inayotakiwa.

Pia ni muhimu kusisitiza hadithi binafsi na ushuhuda na kuziweka hai kwa kutumia rangi na picha.

Kwa mfano, Kama unapenda kupeleka kampeni ya ujumbe kulingana na kanuni za kijamii ili kupunguza unyanyasaji wa kijinsia, unaweza kuzingatia ujumbe kama huu ulivyo: **"Watu 7 kati ya 10 katika jiji lako huripoti kwenye kituo cha polisi kilicho karibu yao kila wanapokumbana na ukatili wa kijinsia"**. Ujumbe kama huo unaonyesha kwamba kuripoti unyanyasaji wa kijinsia ndani ya jiji ni tabia ya kawaida ambayo inapaswa kuhimizwa. Ingawa sasa, hakikisha kwamba takwimu hizi zimefanyiwa utafiti vyema na ni za kweli kama unataka kudumisha imani ya hadhira yako.

Urahisisishaji

Kitu kinavyokuwa rahisi kwa ajili ya watu kufanya au kuelewa, hivyo ndivyo kinakuwa na uwezekano mkubwa wa kufanyika. Watu wanaweza kuchakata, kuakisi, na kukumbuka kiasi fulani cha habari wakati wowote. hivyo ni muhimu sana kuufanya ujumbe kuwa rahisi kwao. Kama asasi za kiraria, unaweza kurahisisha ujumbe wako kwa njia zifuatazo:

→ Ondoa istilahi au maneno ya kudhania na kupunguza maandishi;
→ Toa maelekezo mahususi zaidi, siyo maombi mfano. ‘Piga 999’ badala ya ‘Tafadhali Piga;
→ Gawanya vitendo katika hatua kwa kutumia nambari, vidokezo vya uandishi au orodha inayo kuongoza;
→ Tumia rangi, picha, fonti nzito au kubwa zaidi kuonyesha vifungu muhimu.

Watu wanaweza tu kuchakata, kutunza, na kukumbuka kiasi kidogo cha habari kwa wakati wowote ule.

Uundaji wa Faida/Hasara

Ikiwa utabainisha faida ya kitendo au matokeo ya kutochukua hatua, unaweza kushawishi sana maamuzi ya kundi la watu ulilokusudia /hadhira yako. Watu wana uwezekano mkubwa wa kuepuka hasara kuliko kutafuta faida; Kwa kusisitiza kile ambacho wanaweza kupoteza kwa kutochukua hatua mara nyingi ni kichocheo chenye nguvu zaidi kuliko kuwaambia wapokeaji kile watapata kwa kushiriki. Ingawa , ni muhimu kwako kufanyia majaribio ya upimaji wa ujumbe uliowekewa fremu ya faida dhidi ya upotevu ili kuona ni ipi inatoa matokeo bora zaidi kabla ya kuanzisha kampeni.

Watu wanapendelea kuepuka hasara zaidi kuliko faida

- Kwa mfano, ikiwa unataka kutengeneza ujumbe ili kukabiliana na unyanyasaji wa kijinsia, unaweza kuzingatia tofauti kwenye jumbe mbili zifuatazo:

- **Kama ukiripoti unyanyasaji wa kijinsia leo, unasaidia kuokoa maisha (faida iliyokusudiwa).**

  Kama utashindwa kuripoti unyanyasaji wa kijinsia leo, unawajibika kwa madhara yaliyosababishwa kwa mwathirika (hasara-iliyokusudiwa).

Kwa maelezo zaidi ya sayansi ya tabia zinazofaa katika utumaji wa ujumbe na mawasiliano, unaweza kuangalia hapa.

SEHEMU 4

Mchakato wa kufanya jaribio la upimaji

Sasa unahitaji kufanya majaribio ya jumbe hizo. Je, ni swali (au maswali) gani unataka kujibu kuhusu ujumbe wako?

Hili ni swali lako la utafiti. Baini kwa pamoja nasi

HATUA YA 1

Orodhesha sababu zako za kufanya majaribio ya upimaji

Fahamu ni kitu gani unachotafuta

Maswali ya utafiti husaidia kujua ni majibu gani unatafuta katika jaribio lako la upimaji. Yanakuongoza katika kufikia dhumuni lal shughuli yako ya ufanyaji wa majaribio ya upimaji, na kutokana na dhumuni hilli, hapa ndipo maswali ya utafiti yannatengenezwa. Kitu muhimu cha kuamua katika hatua za mwanzo za utafiti ni kuelewa kama utafiti wako ni utafiti wa **awali** au t**athmini/ hitimisho**. **Utafiti wa awali** ni hatua ya kwanza katika tathmini, ambapo unatafuta kuchunguza na kuelewa muktadha wa tatizo, jinsi hadhira yako inavyoitikia tatizo hilo, na kuamua njia bora za kuwafikia. Katika awamu hii, unaweza kutumia dhana za mahojiano ya kina na majadiliano ya vikundi ili kuelewa tatizo na hadhira. Utafiti huu wa awali ni kwa ajili ya "kuelewa". **Utafiti wa tathmini/ hitimisho** uko karibu na hatua za mwisho za utafiti, wakati unapotaka kujaribu kama suluhisho lako lililoundwa linavyofanya kazi. Katika awamu hii, unaweza kutumia mbinu za upimaji wa kiasi kama vile tafiti na majaribio ya A/B ili kupata maarifa ya kina zaidi.

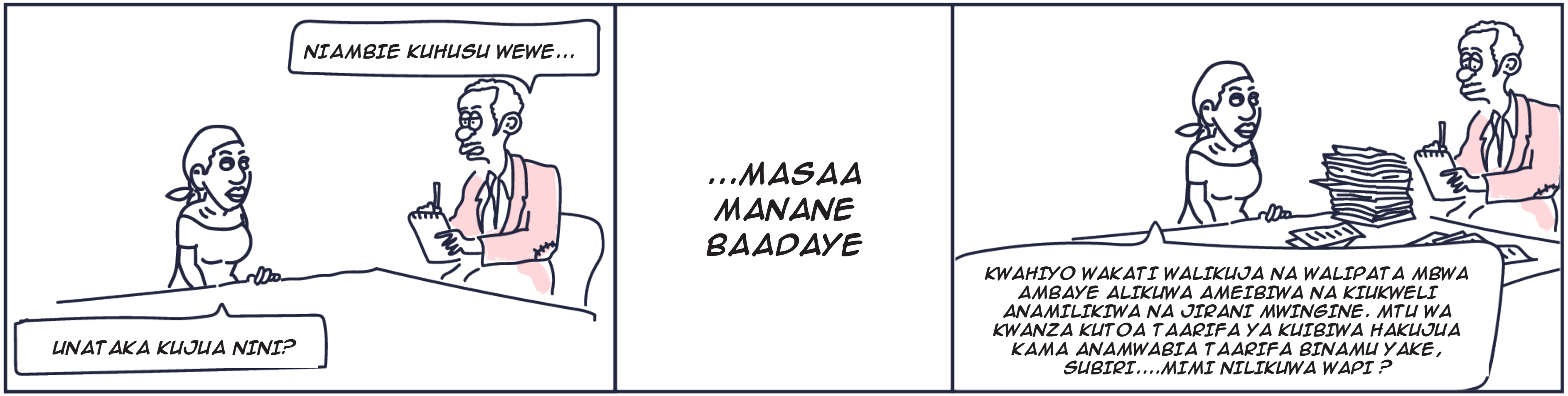

Nini kinaingia kwenye swali la utafiti?

Unapofanya majaribio ya upimaji ya ujumbe wako, swali la utafiti linahitajika kuonyesha uhusiano kati ya nyenzo mbilii. Tofauti ya kwanza (inayoitwa "nyenzo huru") ni kipengele muhimu kwamba unatarajia kukifanyia majaribio ya kupima. Tofauti ya pili (inayoitwa "nyenzo tegemezi") ni matokeo unayofikiri kipengele muhimu kitakuwa nacho.

Kwa mfano, ikiwa unataka kufanya majaribio ya kupima kama ujumbe wenye sura chanya unaweza kuongeza kuripoti unyanyasaji wa kijinsia, swali lako la utafiti linaweza kuwa kama ifuatavyo: "Je, jumbe zenye sifa chanya huongeza kuripotiwa kwa unyanyasaji wa kijinsia?" Ujumbe uliowekwa vyema ni sifa yako kuu na muhimu katika kuongezekaa kwa kuripoti unyanyasaji wa kijinsia ni matokeo unayotarajia kufikia.

Wakati unatengeneza swali lako la utafiti, zingatia yafuatayo:

- Jinsi gani unachagua kupima matokeo yako: Je, njia gani bora kati ya mbinu ya kiwango/kipimo au mbinu ya maelezo kuhusiana na maswali unayoyapendelea? Ni mbinu gani iliyo rahisi na wazi kwa mhojiwa kujibu? Kwa utafiti wa mbinu ya kiwango/kipimo na mbinu ya maelezo, unachagua vipi kutekeleza (au kupima) mambo unayojali zaidi, hasa dhana kama vile uaminifu, maslahi endelevu na mabadiliko ya tabia?

- Njia ya mawasiliano: Je, itakuwa mtandaoni, SMS(ujumbe mfupi wa maandishi), ana kwa ana au kupiga simu? Kulingana na rasilimali zako na njia iliyotumika, unaweza kujaribu njia hizi nne na kuona namna zinavyoweza kuathiri matokeo yako. Mfano wa swali zuri la utafiti hapa utakuwa: "Je, mialiko ya SMS au ujumbe mfupi wa maandishi huongeza idadi ya watu wanaojiandikisha kwenye kampeni za unyanyasaji wa kijinsia?"

- Muundo wa ujumbe wako: Hii inahusiana na namna ujumbe wako unavyoonekana ili kuweza kufikia matarajio/matokeo yako. Kwa mfano, baadhi yenu mtataka kuongeza picha au sauti ili kuona kama itaongeza idadi ya wanaojisajili. Mfano wa swali zuri la utafiti hapa lingekuwa kama: "Je, picha katika ujumbe wa mialiko itaongeza idadi ya watu wanaojisajili kwenye kampeni unyanyasaji wa kijinsia?"

Kigezo cha kwanza (kinachoitwa "kigezo huru") ndicho KIPENGELE MUHIMU ambacho unatarajia kukifanyia jaribio la upimaji.

Kigezo cha pili (kinachoitwa "kigezo tegemezi") ni MATOKEO unayofikiri kipengele muhimu kitakuwa nayo.

HATUA YA 2

Chagua Njia yako ya kufanyia majaribio ya upimaji:

Je, Ni njia gani ninatumia?

Kwa kuwa sasa unajua swali lako la utafiti, Ni njia gani unapaswa kutumia unapotaka kujaribu kulijibu?

Kuna njia tofauti ambazo unaweza kutumia ili kufanya majaribio ya upimaji wa jumbe zako kwa ufanisi, kulingana na rasilimali ulizonazo. Hapa chini tumetoa muhtasari wa njia 4 muhimu ambazo unaweza kutumia, ikijumuisha jinsi njia hizo zinavyoonekana chini ya bajeti ndogo.

Maelezo mafupi ya njia zinazoweza kutumika

1 Majadiliano ya Kikundi maalumu

Vikundi vidogo vya watu, kwa kawaida 6-8, vinaletwa pamoja ili kuwa na majadiliano yenye muundo nusu juu ya mada fulani ambayo iko chini ya uchunguzi. Inafaa kwa utafiti wa awali, au kuthibitisha matokeo ya utafiti wa kiwango/kupimo.

Inatoa ujuzi wa kina juu ya mada inayochunguzwa.

Takwimu inayokusanywa ni ya maoni zaidi kuliko ukweli.

Kuwa na mwongozo wa maswali machache kuweza kushirikisha hadhira yako. Kwa uchaguzi wa sampuli, unategemea mitandao yako kupitia mbinu ya kuzunguka (snowballing). Msingi wa uchambuzi ni kuunda muhtasari wa takwimu kulingana na kila swali la utafiti.

2 Mahojiano ya Kina

Haya ni mahojiano ya mtu mmoja mmoja kati ya mhoji na mhojiwa kwa kutumia mazungumzo yasiyo na mtiririko maalumu kuhusiana na mada husika. Inafaa kwa utafiti wa awali, au kuthibitisha muhtasari tafiti tathimini/hitimisho.

Inatoa ujuzi wa kina kuhusiana na utafiti wa maelezo na uzoefu ambao huwezi kuupata kama umetumia kikundi cha majadiliano.

Mhojiwa angeweza kupendelea majibu kwasababu ya unuufaika wao kwenye programu.

Kuwa na mwongozo wa maswali machache katika majadiliano, mwongozo ili kujadili maudhui kati moja au mawili yenye manufaa. Chagua sampuli iliyokusudiwa(Ukurasa wa 226) kwa kuangalia ujuzi au uzoefu kulingana na jambo fulani. Fanya mahojiano ya ana kwa ana.

Nini maana yake? | Nzuri kwasababu | Siyo nzuri kwa kiasi kwasababu | Jinsi ya kufanya ndani ya bajeti?

3 Tafiti

Tafiti zinatumia orodha ya maswali kwa ajili ya kupata taarifa maalumu, hasa takwimu za tarakimu, kuhusiana na ujumbe. Inafaa kwa tafiti ya awali au tafiti tathimini/hitimisho.

Takwimu ni za kiuhalisia zaidi na zinaweza kufanyika kwa umbali kwenye sampuli kubwa, ambayo hutoa takwimu inayojitosheleza.

Je haichukui ujuzi wa kina kuhusiana na mada husika inayofanyiwa uchunguzi.

Kuwa na mwongozo wa maswali machache kuhusiana na malengo ya utafiti wako . Angalia zana nyingine ambazo zimetumika kwa kuangalia maswali yanayohusiana/ kufanana na mada hiyo Tekeleza kwa kutumia zana zilizo tayari na zinazopatikana kwa urahisi kama vile survey monkey au fomu za google. Tumia mtandao wako kubaini ni sampuli gani itafaa. Toa mfuatano wa unaohusiana na malengo ya utafiti.

4 Utafiti linganifu wa wa kutumia A/B

Inalinganisha aina mbili, au zaidi tofauti za ujumbe au mawasiliano ili kutambua ni ujumbe gani unavutia zaidi katika kushirikisha hadhira. Inatumika vyema katika utafiti tathimini/hitimisho.

Inafaa zaidi kutoa matokeo ya utafiti ambayo yanayojumuisha hadhira unayoikusudia.

Inahitaji ujuzi maalumu, mfano upangaji wa nasibu ili kutekeleza jaribio kama hili kwa ufanisi.

Kuwa na ujumbe mbili au zaidi kwa ajili ya majaribio. Tumia njia za mbali, kama vile mitandao ya kijamii, kusambaza jaribio lako. Fanya mzunguko mmoja tu. Uchambuzi ni hasa kwa ajili ya kutambua mwelekeo wa jumla bila kutoa hitimisho la jumla.

Nini maana yake? | Nzuri kwasababu | Siyo nzuri kwa kiasi kwasababu | Jinsi ya kufanya ndani ya bajeti?

Sampuli ni nini?

Sampuli ni sehemu ndogo ya watu waliochaguliwa kwa ajili ya kufanyiwa utafiti. kwakua kufanya utafiti kwa idadi kubwa ya watu (kuwahesabu/ sensa) inachukua muda na inatumia gharama kubwa, hapa ndipo sampuli hupendelewa. Sampuli inakupa maarifa muhimu kuhusu demografia fulani bila kulazimika kuwahoji idadi yote ya watu.

Mkakati wa kuchagua sampuli unapaswa kubainisha vigezo stahiki vya nani anaweza kushiriki katika utafiti. Na **vigezo stahiki** ni pamoja na sifa za kujumuisha au kutojumuishwa ambazo huzingatiwa wakati wa kuchagua washiriki.

Kwa mfano, unatafuta kufanya kampeni yenye ujumbe wa kuhimiza watu kuripoti matukio vya unyanyasaji wa kijinsia dhidi ya wanawake katika nchi ya Uganda. Mawasiliao hayo ya Kampeni yataambatana na utoaji wa namba ya simu bila malipo ili kuripoti matukio yoyote ya ukatili na unyanyasaji dhidi ya wanawake. Tunapofanya majaribio ya kupima ufanisi wa kampeni hii kabla ya kuongeza, mkakati wetu wa sampuli unaweza kujumuisha maelezo yafuatayo:

Vigezo jumuishi vya kushiriki

- ✔ Lazima uwe mkazi wa Uganda, hususani Kampala;
- ✔ Washiriki lazima wawe wana uzoefu(muathirika/mlengwa/mtatuzi maswala ya GBV) au kuona tukio la GBV katika jamii angalau mara moja ndani ya mwaka mmoja uliopita;
- ✔ Washiriki walio na umri wa miaka 18 na zaidi watashiriki/kudahiliwa.
  a) Tutahakikisha kuwa tunapata vijana (angalau umri wa miaka 18 na zaidi) na wazee (zaidi ya miaka 80);

Vigezo vya kutoshiriki

- ✖ Mtu yeyote ambaye hawezi kutoa idhini yake ya hiari ya kushiriki hatashiriki kwenye utafiti; hawa ni pamoja na watoto na watu wenye mapungufu ya kiakili ambayo yanawazuia kutoa kibali bila mlezi kuwepo.

Ukisha kuwa na ufahamu kundi la watu unalokusudia au hadhira, sasa unaweza kufikiria jinsi ya kuchagua washiriki kwa kutumia njia zifuatazo:

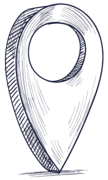

Sampuli ya uwakilishi wa kitaifa

Hii ni sampuli inayowakilisha idadi ya watu katika nchi kwa kuzingatia taarifa au sifa zao muhimu za washiriki. Kwa mfano, ikiwa ungependa kupima jinsi njia mbalimbali za mawasiliano yako zinavyofaa kwa makundi ya makabila mbalimbali, utahitaji kuwa na idadi sahihi ya wawakilishi kutoka katika katika kila kabila katika sampuli (mfano. ikiwa unalenga kabila la Baganda la Uganda, watatakiwa kutenegneza 17% ya kiwango chako cha sampuli ya utafiti). Chaguo hili ni mbinu linapendelewa kupima gharama ya juu kwasababu kiwango cha rasilimali na muda vinahitajika ilikuweza kufikia sampuli hiyo.

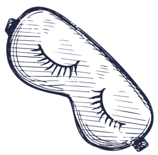

Sampuli ya bahati nasibu

Kwa njia hii, kila mwanachama aliyeko kwenye ile idadi ya watu unaowakusudia ana nafasi ya kuchaguliwa kwa ajili ya jaribio. Chaguo hili linafaa kwa majaribio ya A/B ambapo unahitaji kubainisha kwa ujasiri kuwa kipengele chako kikuu kilipekea matokeo uliyotaka. Kwa mbinu hii, unagawa namba bila mpangilio kwa watu walio katika idadi ya watu unaopenda kisha unachagua watu walio na namba fulani ili kushiriki kwenye jaribio. Kwa mfano katika jaribio la A/B, unaweza kuwambia watu warushe sarafu, na kisha na kuamua kuchagua wale waliopata vichwa ndiyo kujumuishwa katika jaribio. Kulingana na mbinu ya kubahatisha / bila kufuata mpangilio, mbinu hii ya sampuli inaweza kutumika katika mbinu za kupima gharama ndogo, ya kati na kubwa. Kwa mfano na jaribio la gharama kubwa ambapo sampuli ni kubwa, huwezi kuuliza kila mtu kurusha sarafu. Badala yake utataka kutumia Excel sheet kupanga bila kufuata mpangilio kutoka kwenye hiyo idadi kubwa ya watu.

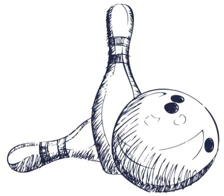

Sampuli ya washiriki waliopendekezwa

Njia hii inategemea mtandao wako wa karibu au angalau mtu mmoja au zaidi waliotambuliwa ambao wanalingana na vigezo vyako vya kushiriki. Sampuli ya washiriki waliopendekezwa itategemea watu hawa ambao wanapatikana kwa urahisi, na uwaombe wawalike watu wengine ili kupanua mtandao wako wa utafiti. Njia hii inafaa kwa mbinu za kupima gharama ya chini na ya kati.

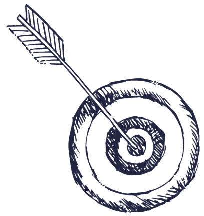

Sampuli Iliyokusudiwa

Njia hii inapendelewa wakati una kigezo chako cha wazi cha sampuli yako. Kwa mfano, unaweza kuwa umeamua kukusudia wanawake, ndani ya makundi ya kipato cha kati kwenye mabano (umri wa miaka 18-40). Ungeendelea na kutafuta watu kama hao na kujumuisha kwenye jaribio lako. Mbinu hii ina uwezekano wa kuchukua muda hivyo haifai kwa mbinu za majaribio ya gharama ya ndogo.

Unapofanya majaribio ya upimaji wa jumbe zako, hakikisha huendelei kuhusisha sampuli ile kwa vipengele mbalimbali vya kampeni ya ujumbe. Kwa mfano, mara tu unapofanya jaribio na kufanya mabadiliko makubwa kwa maudhui ya ujumbe, hupaswi kufanya majaribio tena kwa mara nyingine kwa sampuli ile ya mwanzo.

NJIA YA 1

Mahojiano ya Kina/ Binafsi (IDIs)

1

Ni nini maana yake?

Mahojiano ya kina (IDIs) ni mbinu ya utafiti wa kutoa maelezo na mazungumzo yanahusisha mhojiwa (mshiriki) na hufanywa na mtu alipatiwa mafunzo kwa ajili ya kukusanya taarifa maalumu. Mchakato huu unahusisha mhojaji mmoja na mhojiwa mmoja katika kikao kimoja.Mahojiano ya kina yanaweza kusaidia kukuza uelewa wetu wa ukusanyaji wa taarifa za utafiti zinazohusisha utoaji wa maelezo ya kina kwa makundi tofauti tofauti na mtizamo wao. na pia inaweza kuchukua nafasi katika hatua ya mwanzo ya kuendeleza ujumbe (Kwa maana ya, kabla kuunda, kuunda kabisa, na kuhakikisha jumbe zako zilizo tengenezwa).

Katika kupima ufanisi wa kampeni za ujumbe, IDIs zinaweza kutumika katika tathimini ya udadisi na muhtasari ili kupata uelewa wa kina wa mitazamo tofauti. Kwa kuwa IDIs zinajumuisha ushiriki kutoka kwa washirika wengi, inaweza kusaidia kubaini vipengele gani vya kampeni katika ujumbe hufanya kazi au ni maeneo gani yanahitaji maboresho.

Ninapaswa kuitumia muda gani?

Unaweza kutumia IDIs katika wakati:

- Unahitaji kukusanya taarifa binafsi ambazo zinaweza usizipate katika kikundi kilichoandaliwa kwa mahojiano (mfano, majadiliano ya kikundi), hasa maada inapokuwa nyeti sana, kama vile uzoefu wa waathiriwa wa unyanyasaji wa kijinsia na kingono wanaoishi nao.
- Unahitaji maarifa, uzoefu na mitazamo "ya nje" ambayo imefichwa katika utengenezaji wa kikundi huwezi kuipata kwa mfano mienendo ya kijinsia katika afya ya uzazi katika matumizi ya upangaji uzazi.
- Kutafuta taarifa za kiwango cha juu kutoka kwa washirika wakuu (kwa mfano, kuwahoji viongozi wa wa jamii husika ili kupata muhtasari wa mahitaji na malalamiko ya jamii).

Mfano wa ujumbe wa kampeni: "Ninapoona unyanyasaji dhidi ya wanawake, ninaripoti. Na wewe je? Piga simu bure kwa namba: 777"

1. Je, unafikiri ujumbe huu wa kampeni unaweza kuhamasisha watu katika jamii yako kuripoti matukio ya za GBV (Unyanyasaji wa kijinsia -GBV) dhidi ya wanawake?
2. Je, unafikiri kwamba watu watafurahia kuwepo kwa namba ya simu ya bila malipo katika utoaji wa taarifa au tunahitaji kuibadilisha? Kwa nini unadhani namba inatakiwa kubadilishwa?
3. Unafikiria nini kuhusu ujumbe wa kampeni?
4. Unadhani ni nini kingeweza kuwapa motisha waathirika na waangalizi wa (Unyanyasaji wa kijinsia -GBV) kutumia simu ya dharura kuripoti matukio ya Unyanyasaji wa kijinsia -GBV?
5. Je, ni maeneo gani yanayofaa katika jamii yako ambayo unadhani kampeni hii inafaa kuonyeshwa? Machaguo (a). Ubao maeneo ya sokoni, (b). Vibandiko vilivyochapishwa katika magari ya umma, (c) Ofisi ya kiongozi mkuu wa wa mtaa, (d) Mfumo wa anwani za umma (e) Nyingine, bainisha.

Mifano ya maswali yanayofaa zaidi kwa njia hii

Ni kitu gani ninachohitaji kutekeleza mbinu hii

Sampuli ya watoa taarifa muhimu 20-30

Mhojaji aliyepata mafunzo (sifa za mhojaji aliyepata mafunzo vizuri zinapatikana hapa)

Mwongozo/dhana kwa ajili ya mahojiano wenye maswali ya wazi na yaliyofungwa kwa mhojaji

Kifaa cha kunasa sauti kwa ajili ya kurekodi mazungumzo ili kuja kuandika mazunguko yaliyorekodiwa kuwa katika maandishi kwa baadaye

Mazingira salama na ya rafiki kumwezesha mhojiwa kufunguka/ kuongea kwa uhuru

Ninawezaje kufanya jaribio hili la upimaji?

1. Eleza maana ya swali/maswali ya utafiti
2. Bainisha wahojiwa waliokusudiwa na chambua idadi cha wahojiwa kwa ajili ya mahojiano ya kina
3. Tengeneza mwongozo wa utafiti wenye maswali yasiyo ya kujieleza na maswali ya kujieleza
4. Wawezeshaji wapatiwe mafunzo na fuatilia namna mwongozo utakavyotekelezeka
5. Waingize/tafuta wahojiwa katika mradi
6. Fanya na urekodi mahojiano ya kina katika eneo salama
7. Chambua matokeo kwa kutumia uchambuzi wa mada na takwimu

Je, nafanyaje katika uchambuzi wa takwimu?

- Rudi/Pitia maswali yako ya utafiti na usome kupitia sauti zilizoandikwa katika maandishi na ubainishe maadhui yanayoweza kutokea baada ya kusoma
- Tengeneza muhtasari na utoe hitimisho kwa kila swali la utafiti
- Linganisha majibu na dhana tofuati kwa kupanga majibu ndani ya kila dhana
- Bainisha muundo kwa upana ambayo ni ya kawaida katika sampuli yako
- Tengeneza simulizi na uandike ripoti yako ya matokeo

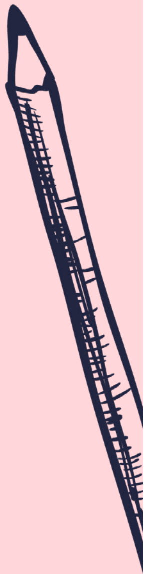

Mambo ya kuzingatia

- ✗ Epuka majibu “ndio” au “hapana” badala yake uliza maswali ya kudadisi mfano, ikiwa ndiyo, kwanini/kivipi?
- ✗ Mahojiano lazima yachukue kati ya dakika 30 - 45 kama hayo ni mahojiano ya kipindi kirefu inapelekea mhojiwa kuchoka na inaweza kuathiri ubora wa majibu anayotoa
- ✓ Hakikisha mhojaji/mtafiti amepata mafunzo ya kutosha kwa kutumia mwongozo wa mahojiano ambao unaweza kuhusisha mada nyeti
- ✓ Anza na maswali marahisi, maswali yasiyo ya kutisha na hii itafanya mhojiwa aone kitu kawaida au chepesi
- ✓ Hakikisha maswali yanampa uhuru wa kujieleza na maswali ya kudadisi kama itahitajika
- ✓ Rekodi sauti kwaajili ya kuja kuweka mahojiano hayo katika maandishi na katika uchambuzi wa kina wa mahojiano kwa badaye
- ✓ Endelea kukusanya takwimu mpaka ufikie hatua ya kufikia lengo (mada zilezile zinaendelea kujitokeza katika mahojiano tofauti)

Rasilimali zinazohitajika	Ni njia inatumika?	Faida zake	Hasara zake
Kidogo 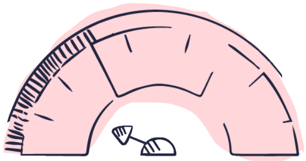	**Idadi ya maswali:** Muundo wa uongozaji wa kuuliza maswali uwe na maswali machache kuchunguza dhamira 1 au 2. **Kiwango cha sampuli:** Katika kiwango hiki utahitaji sampuli ndogo kama itakuwa ni ngumu kufanikisha kwa takwimu. **Njia za kufuata:** Mahojiano yanweza kufanyika ana kwa ana katika eneo ambalo mhojiwa atakuwa anajisikia vizuri. **Uwezo wa kuajiri:** Uwe na mhojaji mmoja ambaye atapatiwa mafunzo ili kutumia mwongozo wa maswali na pia uwe na mfanyakazi mmoja mwenye uzoefu katika uchambuzi wa takwimu ili matokeo haya yawe na maana sahihi. **Uchambuzi:** Tumia maswali ya utafiti kutengeneza muhtasari kutoka kwenye takwimu zilizokusanywa. Mfanyakazi wa utafiti atakuwa anasikiliza suati zilizorekodiwa wakati wa mahojiano au kusoma sauti zilizo katika maandishi na kutunga hitimisho. Kwa baadhi mambo katika mchakato wa kuandika mazungumzo yaliyo katika sauti kuja katika maandishi unachukua muda mrefu, hivyo uchambuzi wa moja kwa moja unaweza kufanyika. Hii inahusisha kutoa muhtasari ukiwa unaongea na hadhira/ washiriki.	Matokeo ya utafiti yanaweza kuwapa taarifa timu ya utafiti katika vipengele muhimu cha mwongozo wa utafiti mfano maswali yapi washiriki walihangaika nayo, urefu wa mwongozo wa maswali na mengine mengi.	Idadi ndogo ya sampuli ya washiriki inapunguzia kupata mawazo mengi ikiwa kama katika sampuli hiyo ndogo kuna mchanganyiko wa washiriki bado itakupa ufahamu mkubwa kulingana na unafanisi wa ujumbe wako.

Rasilimali zinazohitajika	Ni njia inatumika?	Faida zake	Hasara zake
Wastani/Kati 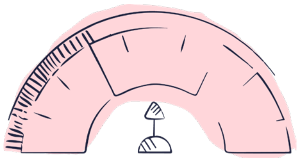	**Idadi ya maswali:** Mwongozo wa utafiti ukiwa kama mrefu na hivyo unakuwa unapima dhamira nyingi kati ya 2-3 zinazohusiana na mradi au utafiti. **Kiwango cha sampuli:** Kiwango cha sampuli ni kubwa kiasi lakini inategemea sana na bajeti ya mradi ili kuendeleza kutoa motisha kwa washiriki kama asante. **Njia za mawasiliano:** Kama utafiti utafanyika ana kawa ana au kwa njia ya mtandao kama kutumia Skype na watoa taarifa mahususi ambao kuwafikia inakuwa ni ngumu. **Uwezo wa kujiajiri:** Mhojaji 1 aliyepatiwa mafunzo husika na mchambuzi wa data ili aweze kutoa matokeo ya utafiti. **Uchambuzi wa takwimu:** Kama ilivyo katika kuangalia gharama ya chini. Ingawa, ukiwa na rasilimali nyingi, unaweza kutumia dhana za kidijitari kama vile Dedoose, Atlas au Nvivo, ambazo zinahitaji ujuzi mahususi kuzitumia lakini fuata za kawaida kwa kutumia mbinu ya uchambuzi wa mada, pamoja na usimbaji wa kina, kati ya vipengele vingine.	Dhamira nyingi zinachunguzwa ili kufanya matokeo yatokanayo na utafiti kuweza kuwa na mchango mkubwa wa ufahamu. Kama kiwango cha sampuli ni kubwa itatoa mawazo na mtizamo wa tofauti.	Kiwango cha sampuli ikiwa ni ndogo zaidi kufanya hitimisho la pamoja. Ingawa, matokeo ya utafiti yanaweza kujumuisha idadi husika ya watu.

NJIA YA 2

Majadiliano ya Kikundi Maalumu (FGDs)

2

Nini maana yake?

FGD ni njia/mbinu inayotumika katika utafiti unaohusisha kutoa maelezo zaidi hasa katika vikundi yenye muundo nusu juu ya mada maalum ya majadiliano. FGDs hutafuta taarifa za kina juu ya wazo au jambo fulani kutoka kwa kundi la watu wenye asili na uzoefu unaofanana. Kama vile IDIs, FGDs zinaweza kusaidia kukuza uelewa wetu wa ufahamu katika mahojiano yanayohusisha kutoka maelezo mengi kwa washiriki au hadhira mbalimnali na mtizamo wao na hivyo zinaweza kuchukua nafasi katik hatua yoyote ya kuendeleza ujumbe (Kwa maana ya , kuunda mapema, kuunda, na kuzihakiki jumbe zako zilizoundwa). Inaweza kutumika katika utafiti wa udadisi au tathmini.

Ninapaswa kuitumia muda gani?

Tumia FGDs:

- Katika hatua za uchunguzi, unapotaka kuchunguza tatizo ambalo halijawekwa wazi
- Unapotaka kuelewa hisia za hadhira yako, miitikio, motisha, uzoefu, vichochezi (vizuizi na nyenzo), ushawishi na michakato ya kufanya maamuzi. Hii inaweza kuwa kuhusu mada fulani za kijamii au katika uchambuzi wa majibu yao kwa kampeni, ujumbe na programu za shirika lako zilizopita, za sasa au unazotarajia kufanya kwa baadaye.
- Kubainisha ni wapi maoni ya kikundi yanafanana na kutofautisha
- Kukusaidia kupata ufahamu kabla ya kutumia mbinu/njia za takwimu kama vile tafiti

Mifano ya maswali yanayofaa zaidi kwa njia hii

Mfano wa ujumbe wa kampeni: "Kila ninapoona unyanyasaji kwa wanawake, ninatoa taarifa. Vipi kuhusu wewe? Piga simu bure kwa namba: 777"

1. Uzoefu wako ulikuwaje ulipo toa taarifa ya tukio la Unyanyasaji wa Kijinsia hapo awali?

2. Unafiki ni vikwazo gani vikubwa ambavyo wanusurika wa unyanyasaji wa kijinsia(GBV) wanakumbana navyo wanapotaka kutoa taarifa kwenye mamlaka

3. Una maoni gani juu ya ujumbe wa kampeni? Je, unafikiri inaweza kuchangia wanusurika na wanaharakati wa GBV kuchukua hatua ? Kama ndiyo, kwa nini? kama hapana, kwa nini hapana?

4. Unazungumziaje kuhusu kupiga simu bure kwa namba ya simu "777" katika kutoa taarifa ya matukio ya unyanyasaji wa kijnsia

Ni kitu gani ninachohitaji kutekeleza mbinu hii

Kiwango cha chini ni watu 5 wenye asili inayofanana

Mwezeshaji aliyepata mafunzo (sifa ambazo zinaweza kupatikana hapa)

Mwongozo wa mahojiano wenye maelekezo kwa ajili ya mwezeshaji wako aliyepata mafunzo, orodha ya maswali ya wazi ya utafiti wako, na sehemu ambapo yanaweza kuandikwa (mfano umepatikana hapa)

Mwandishi au kinasa sauti kwa ajili ya kukusanya takwimu

Mazingira rafiki kwa wahojiwa na mhojaji

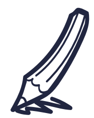

Nakala za maandishi za mwisho za mahojiano yaliyoandikwa kutoka kwenye sauti zilizorekodiwa kwaajili ya uchambuzi

Ni jinsi gani nafanya jaribio la upimaji huu?

1 Eleza maana ya swali/maswali ya utafiti

2 Bainisha wahojiwa waliokusudiwa na chambua idadi cha wahojiwa kwa ajili ya mahojiano ya kina

3 Tengeneza mwongozo wa utafiti wenye maswali yasiyo ya kujieleza na maswali ya kujieleza

4 Wawezeshaji wapatiwe mafunzo na fuatilia namna mwongozo utakavyotekelezeka

5 Waingize/tafuta wahojiwa katika mradi

6 Fanya na urekodi mahojiano ya kina katika eneo salama

7 Chambua matokeo kwa kutumia uchambuzi wa mada na takwimu

Ninafanye katika uchambuzi wa takwimu?

- Rudi kwenye maswali yako ya utafiti na usikilize kupitia sauti zilizorekodiwa wakati wa mahojiano /soma nakala ya maandishi iliyoandikwa kutokana na sauti zilizorekodiwa
- Tengeneza muhtasari na utoe hitimisho
- Ikiwa mtandaoni au ana kwa ana, tengeneza mchakato shirikishi kwa kuchapisha nakala za maandishi zitokanazo na sauti zilizorekodiwa, kukata majibu, na kupanga ambapo majibu yanaangukia katika vipengele kama vile "katika makubaliano", "kutokubaliana", na dhamira zingine muhimu kwa swali lako la utafiti.
- Kulingana na muundo, angalia mwelekeo mpana unayoweza kutambua miongoni mwa washiriki uliowakusudia
- Tengeneza simulizi na andika ripoti yako ya matokeo

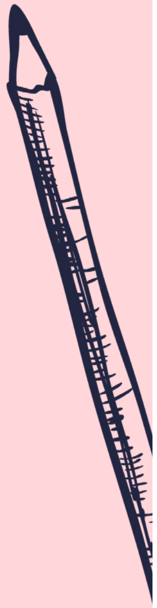

Vitu vya kuzingatia

- ✗ Epuka maswali ambayo majibu yake ni "ndio" na "hapana"
- ✗ Epuka kuwa na watu zaidi ya 10 katika majadiliano ya kikundi husika kwa lengo la uatfiti ili kila mmoja aweze kusikika
- ✗ Epuka maswali mengi nyeti--kupungua kwa kiwango cha faragha kunaweza kumaanisha kwamba washiriki wako wanaweza kusema uongo, hali inayosababisha takwimu zisizo sahihi
- ✗ Epuka kikundi chako cha majadiliano kukiendesha zaidi ya saa moja na nusu. Hii itasababisha mhojiwa kuchoka , pia kupelekea kupata takwimu isiyo sahihi Tumia maswali mahususi "kivipi", "kwa nini", wakati gani.
- ✓ Anza na maswali marahisi, yasiyo ya kutisha ili kuweka kikundi katika hali ya utulivu na kuwasaidia kupata maelewano
- ✓ Hakikisha mwezeshaji aliyepata mafunzo anahimiza kila mmoja kuongea. Majadilio katika kikundi yanaweza kutawaliwa na sauti yenye ushawishi/nguvu
- ✓ Hakikisha mwezeshaji aliyepata mafunzo alipata mafunzo anaufahamu na baadhi ya ustadi wa usimamizi kuendesha majadiliano ya kikundi kwa ufanisi
- ✓ Hakikisha umejiandaa na una kifaa cha kunasa sauti na kuweka katika maandishi

Rasilimali zinazohitajika	Ni njia/mbinu gani	Faida zake	Hasara zake
Rasilimali chache 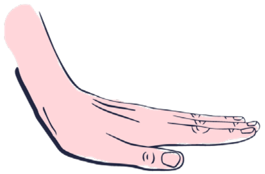	**Idadi ya vipindi vya majadiliano:** katika kiwango hiki kinaweza kuwa na vipindi 5-8 katika makundi ya majadiliano ili kupata ufahamu wa kina kuhusiana na wazo au jambo fulani. **Sehemu ya kufanyia majadiliano:** Tumia maeneo salama yanayopatikana kwa urahisi kama vile ofisi ili kuendeshea vipindi vya majadiliano. **Uwezo wa kuajiri wafanyakazi:** Wafanyakazi 2 wanatosha. Mmoja ataongoza mjadala na mwingine ataandika maelezo. **Kiwangoi na mkakati wa kupata sampuli:** Watu 6-8 wanatosha katika kikundi cha majadiliano kwa kila kikundi. Kushiriki katika vipindi inatakiwa kuwe na sampuli iliyochaguliwa mahususi na washiriki wote wawe na sifa zinazofanana kulingana na mahitaji ya utafiti au mradi. **Dhamira kuu:** Kutokana na idadi ndogo ya vipindi, mwongozo wa usaili uliopangwa nusu unapaswa kuwa na maswali muhimu ambayo yamejikita katika kutimiza mahitaji ya mradi. **Uchambuzi:** Tumia maswali yako ya utafiti kuandaa taarifa fupi kutokana na data zilizokusanywa. Timu ya utafiti watasikiliza sauti zilizorekodiwa na kusoma nakala zilizoandikwa kutokana na sauti zilizorekodiwa na kutoa hitimisho. Kwa muda mwingine kuandika kile kilichorekodiwa kuja katika maandishi unachukua muda sana, uchambuzi wa popote ulipo unaweza kufanywa. Hii inahusisha kuandaa muhtasari unapozungumza na washiriki wako.	Taarifa unazozipata katika kiwango ni muhimu sana kuweza kubaini kama maswali yanaeleweka kwa urahisi, Pia inakupa taarifa kuhusu muundo wa mwongozo kama unaweza kurekebishwa tena kama maswali ni marefu sana na magumu kuyaelewa.	Kutokana na idadi ndogo ya vipindi katika makundi ya majadiliano (FGD), Utafiti unaweza kulenga tu katika dhamira mahususi kwa faida maalum kwa mada husika inayofanyiwa utafiti. Hii itakupa bado ingawa itakupa baadhi ya ufahamu kwa mada chache zilizo malizika. Labda hautaweza kuongeza takwimu kwa idadi kubwa zaidi ya watu kutokana na sampuli ndogo , lakini baadhi ya makundi yanakuwa tabia zinazotofautiana ni muhimu katika jaribio lako na bado litaonekana.

Rasilimali zinazohitajika	Ni njia/mbinu gani	Faida zake	Hasara zake
Rasilimali za kati 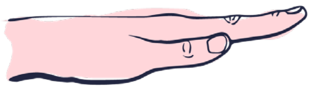	**Idadi ya vipindi vya majadiliano:** katika kiwango hiki kinaweza kuwa na vipindi 5-8 katika makundi ya majadiliano ili kupata ufahamu wa kina kuhusiana na wazo au jambo fulani. **Sehemu ya kufanyia majadiliano:** Tumia maeneo salama yanayopatikana kwa urahisi kama vile ofisi ili kuendeshea vipindi vya majadiliano. **Uwezo wa kuajiri wafanyakazi:** Wafanyakazi 2 wanatosha. Mmoja ataongoza mjadala na mwingine ataandika maelezo. **Kiwango sampuli na mkakati wa kupata sampuli:** Watu 8-10 wanaweza kushiriki kwa kila kundi la majadilano. Kushiriki katika vipindi inatakiwa kuwe na sampuli iliyochaguliwa mahususi na washiriki wote wawe na sifa zinazofanana kulingana na mahitaji ya utafiti au mradi. **Dhamira kuu:** Tathmini kama mada 3-4 katika mwongozo wa mahojiano kama vipindi vya majadiliano kwa vikundi kama vinaweza vikaendeshwa kwa wastani wa dakika 45. **Uchambuzi:** Sawa na vigezo vya gharama ya chini. Ingawa ukiwa na rasilimali zaidi, unaweza kutumia programu kama vile Dedoose, Atlas au Nvivo, ambazo zinahitaji ujuzi mahususi wa kuzitumia lakini kwa kuzingatia mwongozo wa kawaida njia ya uchambuzi wa mada, pamoja na usimbaji wa kina, na vipengele vingine.	Takwimu zitokanazo na utafiti wa kujieleza zitakuwa na maana nyingi maana dhamira mbalimbali zitapatikana kupitia taarifa hizo.	Takwimu zinaweza tu kujumuishwa ukiwa zimelenga watu wa eneo fulani na siyo idadi ya watu wote.

NJIA YA 3

Utafiti

3

Ni nini maana yake?

Utafiti ni orodha ya maswali yenye lengo la kutoa taarifa mahususi, mara nyingi kutoka kwenye sampuli yenye watu wengi zaidi. Kwa mfano, sensa ni utafiti wa kufahamu taarifa mahususi. Tofauti na mbinu za utafiti wa kutoa maelezo , Tafiti zinatumika kukusanya takwimu kwa idadi au namba na siyo kwa taarifa za kina. Kwahiyo mara nyingi inahusiana na kuelezea nini, lini na wapi hilo jambo lilifanyika badala ya kwa nini na jinsi gani. Tafiti zinaweza kutumika katika hatua yoyote ya kutengeneza ujumbe, iwe ni kabla ya kutengeneza ujumbe, wakati wa Kutengeneza , au kuhakiki ujumbe wako. Inaweza kutumika kwa utafiti wa awali au tathmini/hitimisho.

Ninapaswa kuitumia wakati gani?

Tumia Utafiti:

- Unapotaka kupima/kukadiria taarifa zako , kwa mfano, mapato ya kila mwezi ya kaya
- Unapotaka kupata matokeo kwa ukubwa kutoka kwenye idadi kubwa ya watu (tofauti na FGD na IDIs)
- Unapotaka kukusanya kiwango kikubwa cha takwimu ndani ya muda mfupi?
- Wakati unapojaribu kufanya jaribio la upimaji na hadhira ambayo ina muda mchache wa kushiriki

Mifano ya maswali yanayofaa zaidi kwa njia hii

1. **Kwa kiwango gani** kampeni hii inatoa ujumbe - Ninapoona unyanyasaji kwa wanawake, ninaripoti. Vipi kuhusu wewe? Piga simu bure kwa namba: 777 - inakuhamasisha kuchukua hatua? [Chagua chaguo moja - Kwa kiwango kidogo, Kwa kiwango cha wastani, Kwa kiwango kikubwa]
2. Tangu ulipoona ujumbe wa kampeni kuhusu Unyanyasaji Kwa Wanawake, **unaweza kusema mtazamo wako umebadilika vipi** kuhusu ukatili dhidi ya wa wanawake (VAW)? (Chaguo: (a) Hakuna mabadiliko kabisa, (b) Mabadiliko ya wastani, (c) Nina wasiwasi zaidi kuhusu unyanyasaji kwa wanawake
3. **Je, Unajua** ni namba gani ya simu ya kupiga unapoona tukio la ukatili dhidi ya wanawake? (Chaguo: (a) Ndiyo, (b) Hapana)
4. **Kutoka kwenye vitendo vifuatavyo,** ulifanya nini ulipokumbana na tukio la unyanyasaji kwa wanawake? (Chaguo: (a) Sikufanya chochote, (b) Niliingilia kati na kumwokoa mwanamke , (c) Nilipiga simu ya dharura, (d) Yote haya hapo juu, (e) Hakuna kati ya yote hapo juu)

Ni kitu gani ninachohitaji kutekeleza mbinu hii

Kiwango cha sampuli kinachohitajika kinatosheleza kujumuisha matokeo kutoka kwenye idadi kubwa ya watu

Mhojaji /Muongozaji aliyepata mafunzo

Orodha ya maswali yasiyo ya kujieleza kwa wahojiwa wako ya kujibu,Ikiwa na maelezo yake muhimu

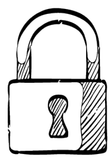

Kanzidta yenye ulinzi ambapo taarifa muhimu zote zinakusanywa

Mazingira rafiki kwa mhojaji na mhojiwa

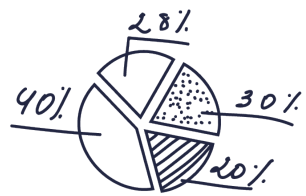

Mpango wa jinsi gani utafanya uchambuzi wa data zako

Ni jinsi gani nafanya jaribio la upimaji huu?

1. Eleza maana ya swali/maswali ya utafiti
2. Bainisha wahojiwa waliokusudiwa na chambua idadi cha wahojiwa kwa ajili ya mahojiano ya kina
3. Tengeneza mwongozo wa utafiti wenye maswali yasiyo ya kujieleza na maswali ya kujieleza
4. Wawezeshaji wapatiwe mafunzo na fuatilia namna mwongozo utakavyotekelezeka
5. Waingize/tafuta wahojiwa katika mradi
6. Fanya na urekodi mahojiano ya kina katika eneo salama
7. Chambua matokeo kwa kutumia uchambuzi wa mada na takwimu
8. Andaa mpango kazi wa uchambuzi wa takwimu
9. Fanya uchambuzi wa matokeo kwa kutumia programu za kitakwimu

Je, ni kwa namna gani nafanya uchambuzi wa data?

- Andika mpango wa uchambuzi ambazo zinajumuisha hatua wa uchambuzi ambazo utataka kuzitumia kupitia maswali yako ya utafiti
- Bainisha programu za takwimu ambazo utafurahia zadi mfano Excel, Stata, na kadhalika
- Kwa mwongozo kutoka kwenye mpango wa uchambuzi, fanya uchambuzi, swali moja la utafiti kwa wakati mmoja
- Anza kufuatilia mienendo katika maswali yako ya utafiti na toa hitimisho linalohusiana. Mbinu rahisi za kitakwimu mara zote zinatumika kutoa muenendo ambao tena kwa baadaye utatumika kutoa hitimisho linalohusiana. Njia hizo ni pamoja na kutambua wastani, hesabu, kima cha chini na cha juu. Ingawa ni kuchunguza uhusiano, utatakiwa kufanya uchambuzi mgumu/wa kina zaidi
- Tengeneza simulizi yako na andika ripoti yako ya matokeo

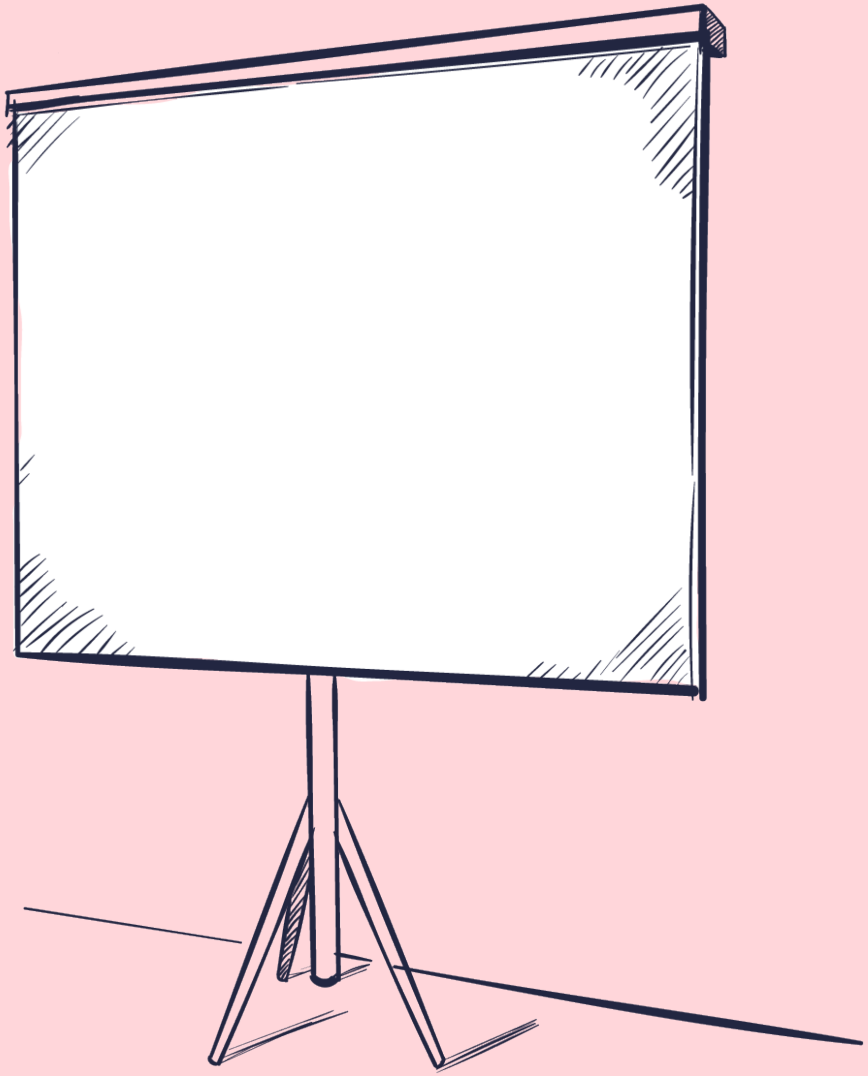

KAMA UNAVYOONA, UJUMBE WETU UJUMBE HAUFIKI KWA HADHIRA KAMA TULIVYOKUSUDIA
VIPI KAMA UTAGEUZA GRAFU KWA KUZUNGUKA?

Vitu vya kuzingatia

- ✗ Usiandike maswali mawili yanayopingana (maswali mawili kwa moja). Haitawezekana kupata takwimu sahihi. Lifanye liwe rahisi na la moja kwa moja kama inawezekana
- ✗ Usiandike maswali ya moja kwa moja ambapo washiriki watahisi shinikizo kujibu kile wanachodhani ni “jibu sahihi”
- ✗ Usitumie istihali ngumu katika dodoso lolote, lakini zaidi katika tafiti za kiwango kikubwa wakati wewe, mtafiti, huwezi kuelezea maana kwa wahojiwa.
- ✗ Epuka upendeleo wa sampuli, mf., wakati watu hawako tayari au hawawezi kujibu maswali ya utafiti (unaoitwa “upendeleo usio na majibu”), wakati watu wameachwa kwenye sampuli yako kwa sababu ya njia ya majaribio iliyotumiwa (inayoitwa “upendeleo wa sampuli”), wakati wahojiwa ‘hupindisha ukweli’ katika majibu yao ili kujionyesha kwa njia nzuri (inayoitwa “upendeleo wa kijamii”).
- ✗ Tafiti pia hazichukui maelezo ya kina ambayo yanaweza kutumika katika kuelewa “kwa nini” na “vipi”.

- ✓ Fanya maamuzi juu ya njia ya uchunguzi. Tafiti zinaweza kufanyika kupitia mahusiano ya ana kwa ana (ana kwa ana), Kupiga simu, kupitia mtandao (fomu za Google, mkusanyiko wa kidijitali kama vile Survey Monkey), au kupitia barua pepe. Chaguo la njia unayotaka kutumia hutegemea ikiwa unataka kufanya uchunguzi wa gharama ya chini au wa gharama ya juu
- ✓ Anza na maswali ambayo yanaweza kukumbukwa kwa urahisi, mf. umri, jinsia, kiwango cha elimu.
- ✓ Uliza kuhusu mada moja kwa wakati fulani. Ikiwa unafuata mfuatano wa matukio ya kihistoria, fuata mpangilio wa matukio kutoka mwanzo hadi wa hivi sasa kabisa
- ✓ Unapobadilisha mada, tumia kipindi kama cha mpito, kama vile, ‘Sehemu inayofuata inachunguza maoni yako kuhusu…’
- ✓ Tumia maswali yanayo tenganisha inapohitajika, kama vile, ‘Ikiwa umejibu “ndiyo” kwa swali la 5, tafadhali endelea hadi Sehemu ya 2. Ikiwa umejibu “hapana” nenda kwenye Sehemu ya 3'.

Tafiti za miundo tofauti tofauti

Rasilimali zinazohitajika	Njia inayotumika	Faida	Vizuizi
Rasilimali kidogo 	**Idadi ya maswali kwenye kwenye mwongozo wa mahojiano:** Maswali machache ambayo yanaweza kuhusishwa moja kwa moja na maswali ya utafiti. Angalia hapa kama mwanzilishi wa baadhi ya maswali ya utafiti. Tumia vichungi vichache ikiwa vipo. **Kiwango cha sampuli:** Sajili washiriki ndani ya mtandao wako Hii inaweza kujumuisha wafanyakazi wenzako, marafiki, au jamaa zako ikiwa wanatimiza vigezo. KIwango cha sampuli hakihesabiwi kwa takwimu na hii inategemeana na bajeti yako. **Muda uliopangwa:** Kwa sababu ya idadi ndogo ya maswali, inachukua dakika chache kufanyika (mara nyingi ni dakika 15 mpaka 30). **Njia za mawasiliano:** Njia mawasiliano ya mbali mf. kupiga simu, njia za mtandaoni (mitandao ya kijamii, tovuti) hutumiwa kwa kawaida. Njia za mawasiliano ya ana kwa ana mf utafiti wa nyumba kwa nyumba unaweza pia kutumika ikiwa unapendelea lugha ya alama. **Wafanyakazi wanao husika:** Kimsingi ni mfanyakazi 1 hadi 2 mfano, mmoja mkuu wa timu ya utafiti na mwingine msaidizi ili kusaidia kuwapanga wahojiwa na kuhakikisha mwongo wa maswali unafuatwa kama kuna ulazima. **Uchambuzi:** Ondoa baadhi ya taarifa za jumla zinazojirudia kutoka kwenye data ikiwemo wastani, hesabu, kiwango cha juu au chini.	Ni muhimu kuwa kufahamisha timu ya utafiti kuhusu vipengele kama vile mtiririko, muda wa mahojiano na maswali kueleweka katika jaribio lako la upimaji. Haihitajii ujuzi wowote kuifanya.	Inawezekana usiweze kufanya hitimisho lenye uhalisia wa kiwango cha juu kutokana na sampuli ndogo , lakini bado itakupa maarifa fulani kuhusu ufanisi wa ujumbe wako. Ingawa inahitaji uwezo mdogo, aina hii ya jaribio la upimaji inaweza kupoteza ujuzi fulani muhimu kama vile mtakwimu ambaye anaweza kushauri kuhusu mkakati wa sampuli na uchambuzi wa data hata hivyo hii inaweza pia kuwa nafasi kwako kuboresha ujuzi wako wa kitakwimu.

Rasilimali zinazohitajika	Njia inayotumika	Faida	Vizuizi
Rasilimali za kiwango cha kati 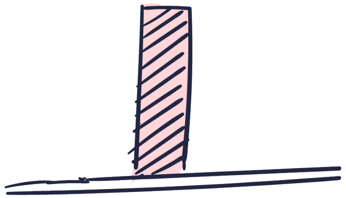	**Idadi ya maswali kwenye zana:** Unatosha kuchukua tu vipengele muhimu vya maswali muhimu ya utafiti. Tumia vifupisho vya maswali yasiyohitajika kwenye ulazima **Kiwango cha sampuli:** Ikiwa una ujuzi, basi unaweza kutafafuta kiwango cha sampuli yako kitakwimu. Ingawa bajeti na muda wa utafiti lazima zikuongoze katika hili. **Muda uliopangwa:** Dakika 30 hadi saa moja ili kufanyika dodoso la ana kwa ana. **Njia za mawasilano:** Mawasiliano ya mbali kama kupiga simu au njia za mtandaoni ndiyo zinahusika . Unafanyika kufanyia pia ana kwa ana mfano Utafiti wa nyumba kwa nyumba. **Wafanyakazi wanaohusika:** inategemea sana bajeti na muda utakaotumika. Kwa mashirika yenye uwezo mdogo, unaweza kuhitaji wakusanya data wachache kutoka nje kwa ajili ya kusaidia. **Uchambuzi:** ikiwa unaweza, fanya uchambuzi peke yako kwa msaada kidogo kutoka kwa mtaalamu. Mtaalamu atakuwepo hasa kukuongoza ni aina gani ya uchambuzi wa kufanya.	Unaweza kuondoa baadhi ya mambo ili kuendana na bajeti yako na kuweza kupata data zenye karibia na ubora mfano, unaweza usiwe na mtakwimu ili akusaidie kufanya hesabu za kupata kiwango cha sampuli baadala yake tumia makadilio kwaajili ya sampuli yako.	Inawezekana isitoe matokeo ya uhalisia mkubwa lakini bado utapata ufahamu fulani ili uweze kuchambua ufanisi wa jumbe zako.

NJIA YA 4

Jaribio la Upimaji wa A / B

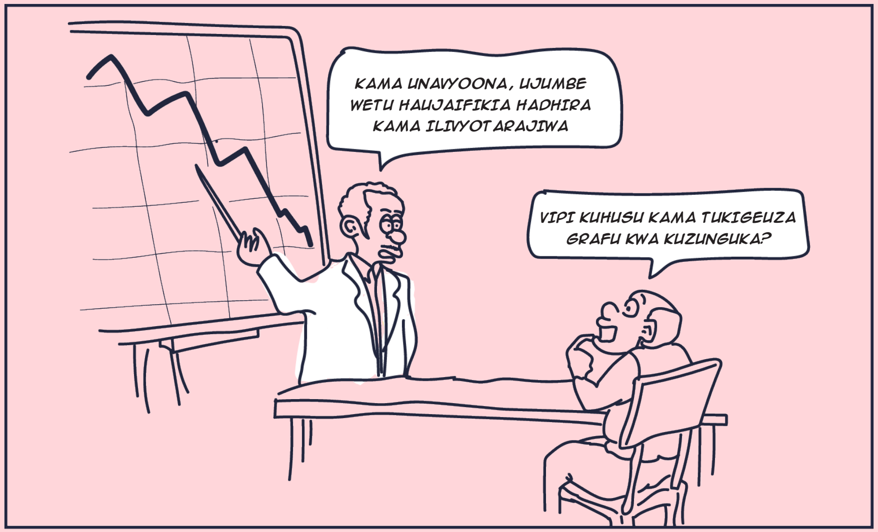

4

Nini maana yake?

Kwa jaribio la upimaji A/B, mtu analinganisha matoleo mawili au zaidi ya ujumbe au bidhaa ili kubaini ni ipi inafanya vizuri zaidi au ni ipi watu wanapenda zaidi. Katika ulimwengu wa asasi za kiraia , aina tofauti za jumbe au mawasiliano zinaweza kufanyiwa majaribio ya upimaji wa A/B ili kubaini ni ujumbe gani unaoifanya hadhira kushiriki moja kwa moja. Jaribio la upimaji wa A/B hutumiwa vyema katika jaribio la upimaji tu katika na kuthibitisha ujumbe wako uliotengenezwa. Jaribio upimaji la A/B linatafuta kuonyesha ni jumbe/ujumbe au watumiaji / mtumiaji wa bidhaa gani wanaelewa, kama inafanana au inahusiana ubora zaidi.

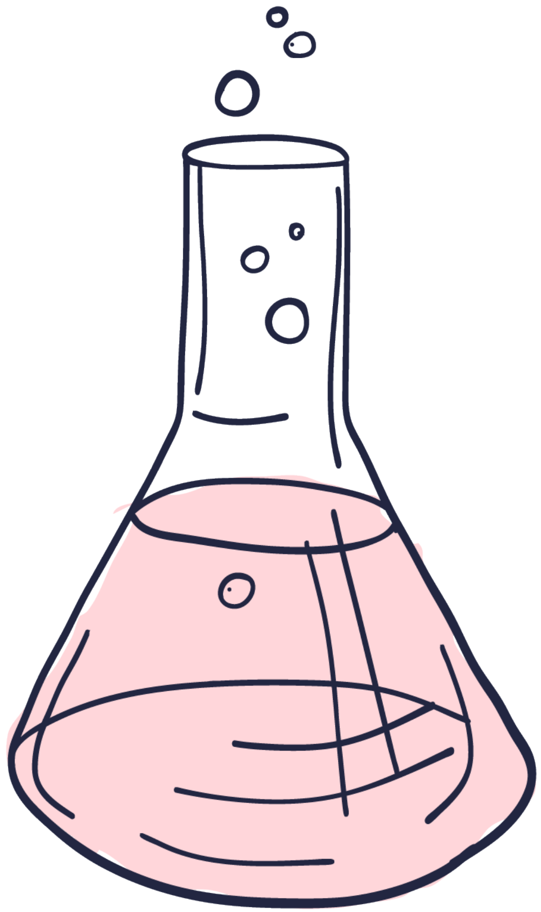

Ninapaswa kuitumia wakati gani?

Tumia majaribio ya upimaji wa A/B:

- Unapokuwa na matoleo mawili au zaidi ya ujumbe unaofanana, na unataka kujua ni toleo gani litafanya vizuri zaidi. Njia nyingine, ungeweza pia kuwa na ujumbe mmoja na unataka kufanya jaribio la upimaji ni njia gani au kitu gani cha kubeba ujumbe kitatumika mfano, kati ya mtandaoni na ana kwa ana

- Wakati unataka kubainisha **kipimo cha mafanikio** kutokana na kusambaa kwa ujumbe au njia bora zaidi mf, kujisajili kwa taarifa mpya kwa kiwango cha juu, kuongezeka kwa barua pepe zinazoingia na kufunguliwa, kuongezeka kwa michango ya mtu binafsi, kuongezeko mara nyingi kwa idadi ya kampeni ambazo zilitumwa na watu waliojisajili kwa watu wengine, na kadhalika).

- Wakati unapotaka kufanya marekebisho ya hatari kidogo ya ujumbe wako wa kampeni

Mifano ya maswali yanayofaa zaidi kwa njia/mbinu hii

1. Kati ya matoleo mawili ya ujumbe, yaani, ujumbe uliokusudiwa kuelimisha na uliokusudiwa kupotosha, ni upi utafanya umma ufahamu zaidi hatua za kuchukua kila wanapopata tukio la ya Unyanyasaji Kwa Wanawake?

- **a. Ujumbe uliokusudiwa kutoa kuelimisha:** Kutoa taarifa ya Unyanyasaji kwa wanawake inaokoa maisha. Piga simu bure kupitia namba: 777 kutoa taarifa kwa tukio lolote la unyanyasaji kwa wanawake
- **b. Ujumbe uliokusudiwa kupotosha:** Wanawake 7 wanakufa kutokana kwa unyanyasaji Mji wa Kampala kwa kaya kila wiki. Piga simu bure kupitia namba :777 kutoa taarifa ya unyanyasaji kwa wanawake

Jumbe A na B Ungesambazwa kwa washiriki (katika hali hii, kwa umma), na kila mshiriki angepata moja ya hizo jumbe mbili kwa kwa kuchagua bahati nasibu. Kisha utawauliza washiriki wako ni ujumbe upi kati ya jumbe unaoweza kuwashawishi kuripoti matukio ya unyanyasaji kwa wanawake wanapouona.

2. Ikilinganishwa na ujumbe wa jumla au "Kawaida siku zote", je ujumbe wa kawaida wa kijamii utawahimiza watu wengi zaidi kutoa taarifa ya matukio ya unyanyasaji dhidi ya wanawake?

- **a. Ujumbe wa jumla:** Piga simu 777 kutoa taarifa ya tukio la unyanyasaji dhidi ya wanawake.
- **b. Ujumbe wa kawaida wa kijamii:** Watu kutoka jamii yako wanaripoti unyanyasaji dhidi ya wanawake wanaposhuhudia.Vipi kuhusu wewe? Piga simu bure kupitia: 777

Ujumbe A na B ungetolewa kwa washiriki, kila mshiriki akipata moja kati ya jumbe hizo mbili bila mpangilio. Kisha utaona ni ujumbe gani unaopelekea watu wengi zaidi kutoa taarifa za matukio ya unyanyasaji kwa wanawake.

3. Je **kuongeza picha kwenye ujumbe wangu wa kampeni** Itawavutia zaidi hadhira yangu?

- **a. Chaguo A:** Ujumbe wako wa kampeni ukiambatana na picha
- **b. Chaguo B:** Ujumbe wa kampeni usiokuwa na picha

Kisha unaweza kuwaalika washiriki wako sehemu moja kuu na kila mshiriki akapata kuona matoleo mawili ya kampeni yako na kuangalia hisia zao. Unaweza hata kuchanganya hili na maswali mafupi ya utafiti ambapo hapa utakusanya majibu yao kutoka kinywani /kuongea kuhusu mapendeleo yao kati ya chaguo A na B

Ni kitu gani ninachohitaji kutekeleza mbinu hii

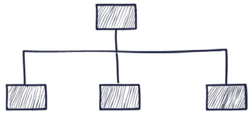

Utofauti wa jumbe au njia unazotaka kufanyia jaribio la upimaji

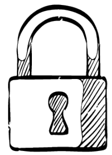

Kanzidata yenye ulinzi sehemu ambapo taarifa zinakusanywa

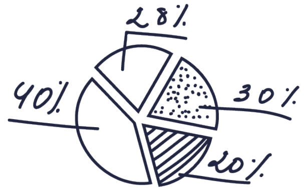

Mpango wa jinsi gani uchambuzi wa takwimu utafanyika

KIwango cha sampuli ya kutosha ili kupata hitimisho lenye uhalisia. Hakuna namba mahususi za kimiujiza katika kuzingatia sampuli yako kwenye jaribio la upinaki wa A/B. Kwa jaribio thabiti zaidi la upinaki wa A/B unaweza kutaka kukokotoa ukubwa / kiwango wa sampuli. Ingawa , bajeti na ratiba yako inaweza kukuongoza kuhusu idadi ya washiriki watakaoshiriki

Njia ya kuchagua kwa bahati nasibu kuingia katika ujumbe A au B. Njia ya kuchagua kwa bahati nasibu ni muhimu kwani ni njia bora zaidi kutengeneza makundi yenye usawa katika makundi tunayofanya ulinganifu. Angalia hapa kwa habari zaidi juu ya njia za kuchagua kwa bahati nasibu. Kufanya bila mpangilio ni muhimu kwa kuzuia upendeleo fulani wa kawaida, na kuna njia rahisi za kuifanya kwa rejea soma hapa. Ikiwa ubadilishaji nasibu hauwezi kuufikia, unaweza kuwapata washiriki wako kwa jumbe mbili tofauti na kupata mitazamo yao kwa pamoja

Ni jinsi gani nafanya jaribio la upimaji huu?

1. Eleza maana ya swali/maswali ya utafiti
2. Bainisha wahojiwa waliokusudiwa na chambua idadi cha wahojiwa kwa ajili ya mahojiano ya kina
3. Tengeneza mwongozo wa utafiti wenye maswali yasiyo ya kujieleza na maswali ya kujieleza
4. Wawezeshaji wapatiwe mafunzo na fuatilia namna mwongozo utakavyotekelezeka
5. Waingize/ tafuta wahojiwa katika mradi
6. Fanya na urekodi mahojiano ya kina katika eneo salama
7. Chambua matokeo kwa kutumia uchambuzi wa mada na takwimu
8. Andaa mpango kazi wa uchambuzi wa takwimu
9. Fanya uchambuzi wa matokeo kwa kutumia programu za kitakwimu

Je, nafanyaje uchambuzi wa takwimu?

- Andika mpango wa uchambuzi ambao unajumuisha hatua za uchambuzi ambazo utataka kuzitumia kupitia maswali yako ya utafiti
- Bainisha njia ya kidijitali za takwimu au programu za takwimu ambayo utafurahia zaidi kuitumia, mf. Excel, Stata, na kadhalika
- Kwa kuzingatia mwongozo kutoka kwenye mpango wako wa uchambuzi wa data, fanya uchambuzi, swali moja la utafiti kwa wakati mmoja
- Anza na ujumbe unaoleweka vizuri zaidi. Kwa jaribio thabiti zaidi la A/B, kwa kuachilia mbali na kujirudia, unahitaji pia kubainisha kile tunachoita umuhimu wa takwimu. Umuhimu wa takwimu ni kiwango ambacho unaweza kuwa na uhakika katika matokeo yako. Inakuambia jinsi unavyoweza kujiamini kuwa tofauti au uhusiano uliopo. Hii ni muhimu sana katika majaribio ya upimaji wa A/B, ambapo unataka kuwa na uhakika kuwa ujumbe A unafanya kazi vizuri zaidi kuliko ujumbe B.
- Kwa njia zenye gharama ndogo, tumia Excel kuchambua data. Katika majaribio ya upimaji yanayohusisha zaidi A/B, tumia zaidi programu za takwimu za kidijitali kama vile R au Stata kuchakata matokeo yako. Hizi zinahitaji ujuzi maalum na kwahiyo zinaweza kuhitaji kuajiri mtu mwenye ujuzi kama huo ikiwa kwa sasa huna mtu kama huyo kwenye timu yako.
- Andaa simulizi yako na uandike ripoti ya matokeo yako

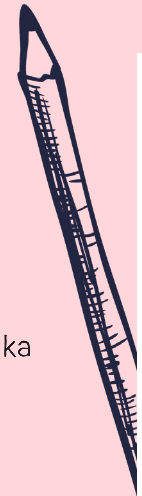

Vitu muhimu vya kuzingatia:

- ✔ Chagua kwa kwa njia ya bahati nasibu kujua ni hadhira gani inapata ujumbe gani ili kusiwe na upendeleo wowote unaoathiri matokeo yako
- ✔ Sawazisha kila kitu, i.e. toa miongozo sawa sawa kwa hadhira kupata jumbe tofauti. Kwa mfano, usifanye uchunguzi wa ujumbe mmoja kwa wiki 1 na mwingine kwa wiki 2
- ✘ Usifanye jaribio la upimaji wa vipengele vingi kwa pamoja. Jumbe mbili hizo ndiyo zinapendekezwa
- ✘ Usifanye mabadiliko kwenye jaribio lako la upinaji kabla ya jaribio kukamilika. Hii itapekea kuwa matokeo siyo sahihi

Miundo ya matukio tofauti tofauti ya majaribio ya upimaji wa A/B

Rasilimali zinazohitajika	Njia inayotumika	Faida	Vizuizi
Rasilimali chache 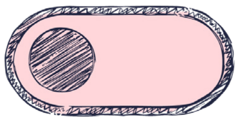	**Idadi ya jumbe zinazotofautiana zinazofanyiwa majrabio ya upimaji:** Kutofautiana kabisa kwa jumbe zako 2 . Kama unafanya jaribio la upimaji la kati, hivyo kuwa na utofauti wa njia unazotaka kuzifanyia jaribio la upimaji **Ujuzi/maarifa yanayohitajika:** Maarifa ya jinsi ya kufanya uchaguzi kwa bahati nasibu na uchambuzi wa takwimu ya kiasi utahitajika. Kwa kufanya uchambuzi wa kuotea mbinu rahisi ni kama vile kutumia Excel , kurusha sarafu au kete zinazoweza kutumika **Kiwango cha sampuli:** Siyo lazima kifanyike kwa takwimu lakini kinaweza kufanyika kulingana na bajeti na muda utakaotumika **Muda uliopangwa:** Hili linapaswa kuwa la haraka zaidi kutekelezwa ikilinganishwa na chaguo la gharama ya kati. Kiwango cha sampuli ni ndogo zaidi na uwe mfupi zaidi **Njia zinazotumika:** Njia za mbali kama vile kupiga simu au mtandaoni (mitandao ya kijamii, tovuti) zinatumika. Unaweza tu kusambaza jaribio lako la upimaji kwenye mitandao ya kijamii kupitia mtandao wako, au kupiga simu kwa watu wachache ndani ya mtandao wako. Unaweza pia kuwakusanya washiriki wako sehemu moja kuu na kupata mapokeo yao ya kimwili au ya maneno kwenye jaribio lako la upimaji unalofanya **Wafanyakazi wanaohusika:** Hakuna ulazima wa kuwa na mtakwimu kwaajilinya kufanya uchambuzi kama unaweza kuelewa namna data zinavyobadilika kwa ujumla .Washiriki wakuu wa jaribio kawaida la upimaji huendesha jaribio peke yao, na usaidizi mdogo. **Uchambuzi:** Tumia mbinu rahisi za takwimu ili kutoa mienendo ambayo itafanya hitimisho lako liwe na uhusiano. Ikiwapamoja na wastani, hesabu, kiwango cha chini, na kiwango cha juu.	Ni rahisi kufanyika Inaweza kufanyika kwa kutumia kiwango kidogo katika uchaguaji wa sampuli kwa kutumia njia ya bahati nasibu, uchaguzi wa sampuli kwa bahati nasibu na katika uchambuzi wa takwimu	Ikiwa sampuli siyo iliyokusudiwa, jaribio la upimaji litakosa kukusanya maarifa kutoka kwa watu ambao walikusudiwa. Ungeweza kupoteza baadhi ya ujuzi muhimu wa kiufundi unaohitajika, lakini hii inaweza pia kuwa nafasi kwako kujifunza baadhi ya ujuzi unaohitajika, mf. uchaguzi wa washiriki kwa njia ya bahati nasibu au kuotea

Rasilimali zinazohitajika	Njia inayotumika	Faida	Vizuizi
Rasilimali za kati/kawaida	**Idadi ya jumbe zinazotofautiana kwa kufanyia jaribio la upimaji:** Inafaa 2, lakini unaweza kuongeza jumbe zingine zaidi i ili kuzifanyia uchunguzi. Ingawa hii itahitaji ufuatiliaji makini ili kubainisha mabadiliko yaliyojitokeza kwa kila ujumbe tofauti **Ujuzi/maarifa yanayohitajika:** Maarifa juu ya jinsi ya kufanya uchaguzi wa sampuli kwa kotea/ bahati nasibu , kutafutta sampuli ni muhimu na uchambuzi wa data zinazohusiha idadi **Kiwango cha sampuli:** Inatakiwa kufanana kwa karibu sampuli yako yote, lakini msisitizo unaweza kuwekwa juu ya ambayo demografia inaweza kufikiwa. Ikiwa una ujuzi, basi unaweza kuhesabu kiwango cha sampuli kwa takwimu, lakini ikiwa sio, basi takwimu ya ballpark inaweza kutumika. **Muda uliopangwa:** Kwa kiwango cha sampuli kinachoaoweza kudhibitiwa, inahitaji siku chache hadi wiki kufanya jaribio la upimaj **Njia zinazotumika:** Njia za maeneo ya mbali kama vile simu au mtandaoni vinaendana. Hata hivyo, mikusanyiko ya ndani kama vile matukio ya kijamii pia inaweza kutumika, mahali ambapo utavutiwa na jinsi watu wanavyochukulia jumbe zako tofauti tofauti **Wafanyakazi wanaohusika:** Wengi zaidi hutegemea wafanyakazi wa kwenye taasisi inapowezekana., lakini ikiwa huna ujuzi wowote maalum, unaweza kutafuta mtu 1 au 2 zaidi wa nje kwa usaidizi. Msaada unaweza kuhitajika kwa kiasi kikubwa katika ukusanyaji wa data kufanya uchambuzi wa data **Uchambuzi:** Tumia mbinu rahisi za kitakwimu ili kufuatilia mienendo ya taarifa zako ambayo utafanya hitimisho linalohusiana. Mbinu hizo ni pamoja na kutambua wastani, hesabu, kiwango cha chini na cha juu	Unaweza kupunguza vitu ili kuendana na bajeti yako na itakayo karibiana na ubora wa data kwa kiasi fulani, mfano unaweza usitumie mtakwimu katika kutafuta ukubwa wa sampuli badala yake yake tumia makadirio	Bado itakupa maarifa muhimu kuhusu ujumbe wako wa kampeni yako lakini matokeo yanaweza yasiwe na uhusiano wa kila mtu ambaye mwishowe ulimkusudia

Maelezo ya mwisho kuhusu Machaguo ya Bajeti Rafiki/ chaguo za gharama nafuu

Kuna wakati bajeti zetu zinakuwa rafiki katika machaguo zinatupa njia zenye uhalisia na gharama ndogo kuhusiana na sampuli , Kiwango cha sampuli , muda uliopangwa, na njia za mawasiliano za utafiti , kumbuka kuwa kuna suluhisho la ubunifu zaidi! Kwa mfano unapotaka kuokoa fedha , fanya kazi kwa kushirikiana watu wanojifunza katika utafiti au wanaofanya mazoezi kwa vitendo chini ya uangalizi kutoka vyuo vya ndani na vya duniani kote . Tafuta sehemu yenye gharama ndogo kwa ajili ya kufanyia utafiti kama shirika lako haliwezi kumudu au katika jiji uliopo. Angalia kama unaweza kufuatilia maelekezo ya maswali ya utafiti na ujumbe unaokuwa unaendelea katika mradi/utafiti , kama ina mashiko na inafaa kufanya .

Unaweza pia kuongezea kwa kutumia njia mbili katika mpangilio mmoja ili kupunguza gharama. Kwa mfano, IDIs (mahojiano ya kina) yanaweza kufanywa baada ya jaribio la upimaji kwa kutumia A/B ili kubaini sababu kwa nini hadhira yao uliyoikusudia ilifanya maamuzi fulani wakati wa jaribio la upimaji. Wakati mwingine njia hii ni rafiki kwa bajeti, lazima uhakikishe kuwa haiathiri sifa zako za sampuli kwa kuhakikisha kuwa washiriki wote wanalingana na vigezo vyako vya kushiriki kama ilivyotajwa katika ukurasa wa 25.

Misingi ya Kimaadili ya kuzingatia

Unapofanya jaribio la upimaji, unapaswa kuwa makini kuhakikisha unafuata maadili muda wote unapokuwa unafanya jaribio lako la upimaji.Hii inajumuisha kuwapa heshima ya hali ya juu na kufuata sheria na taratibu za ufanyaji jaribio la upimaji

Kwa kiwango cha chini kabisa, kanuni zifuatazo zinatakiwa kuzingatiwa:

- Ushiriki wa hiari kwa wahojiwa katika mchakato ni muhimu. Kwa kuongezea, washiriki wana haki ya kujiondoa kwenye jaribio la upimaji/utafiti katika hatua yoyote kama wanataka kufanya hivyo.
- Wahojiwa/washiriki wanapaswa kushiriki kwa kuzingatia taratibu zote za kusomewa ridhaa ya kuombwa kushiriki mbali na kuelezea lengo la utafiti, kwanini wanashiriki katika utafiti, faida na athari za kushiriki katika utafiti
- Faragha na kutokujulikana kwa wahojiwa inatakiwa kuzingatiwa ikiwa kama utafiti utahitaji vinginevyo
- Fuata sheria za lazima za nchi zinazoongoza ufanyaji wa Utafiti. Kutegemea na utafiti utakaofanyika , kibali cha kufanya utafiti kinaweza kuhitajika kutoka kwenye mamlaka husika. Angalia kiambatanisho B kwa aina za miradi/ tafiti ambazo zinahitaji kibali kutoka kwenye taasisi inayotoa kibali (IRB)
- Baada ya kupata kibali, unaruhusiwa kuwaingiza/kuwaandikisha wahojiwa katika mradi kutoka maeneo yaliyoonyeshwa na unaweza kutumia hati ya kuwachagua na fomu ya kuomba ridhaa ambayo inatoa taarifa ya wazi kuhusu zoezi zima na taarifa zao zinazohitajika ili washiriki.
- Wahojiwa wanaweza kuhifadhiwa katika kanzidata ya mradi kama ukitaka isipokuwa wakiomba kuondolewa

Kufuatilia mchakato wa majaribio ya upimaji

Ni muhimu kwa timu ya utafiti kufuatilia mchakato wa majaribio ya upimaji ili kuhakikisha kila kitu kinaendelea kama kilivyopangwa kwa kuangalia mpango kazi. Mchakato wa ufuatiliaji unaweza kutofautiana kidogo kulingana na njia ya majaribio ya upimaji iliyotumika ingawa kuna vipengele vya jumla ambavyo unaweza kufuatilia katika njia mbalimbalii, ikijumuisha:

- **Idadi ya watu walioshiriki:** Katika awamu tofauti, ni muhimu kuangalia idadi ya watu walioshiriki ukilinganisha na idadi iliyokuwa imekusudiwa.Hii inaweza kufanyika kwa urahisi kupitia ripoti za kila siku ambapo idadi ya hadhira iliyoripoti kuwa imeshiriki. Idadi ni muhimu kuifuatilia ikitokea umepata tukio linalopelekea kupoteza taarifa za maeneo za washiriki.

- **Je, mchakato unafuatwa:** Karibia njia zote za upimaji wa jaribio unategemea mpango unaofuatwa kikamilifu. Kwa mfano na majaribio ya upimaji ya A/B, utataka kuhakikisha kuwa hadhira iliyochaguliwa inapokea ujumbe A na hadhira nyingine inapokea ujumbe B. Katika kutumia Mahojiano ya kina(IDIs) na Majadiliano ya kikundi (FGDs) utataka kuhakikisha kwamba maswali yanaulizwa katika njia sahihi na maswali yote muhimu yameulizwa.

- **Ubora wa takwimu inayokuja:** Jaribio la upimaji halitafanikiwa kupata matokeo yake ikiwa data iliyokusanywa ni mbaya au siyo shahihi. Kwahiyo, wakati wa mchakato wa kufanya majaribio ya upimaji, ukaguzi unapaswa kufanywa kwenye data ili kuhakikisha kuwa unakusanya data zenye ubora. Kwa majaribio ya upimaji wa A/B kwa mfano, zingatia maelekezo haya, ambayo miongoni mwa mambo mengine yanayokuambia unachopaswa kuangalia ili kuhakikisha kuwa na data yenye ubora. Kwa kutumia njia za mazungumzo kama vile Majojiano ya kina (IDIs) na mahojiano ya kikundi (FGDs), mtu anaweza kuchagua sauti chache zilizorekodiwa, kama zimerekodiwa, kuzisikiliza. Ikiwa maelezo wakati wa mazungumzo waliandikwa vizuri, unaweza pia kupitia maelezo yaliyoandikwa (notisi) ili kubainsha data jinsi ilivyo.

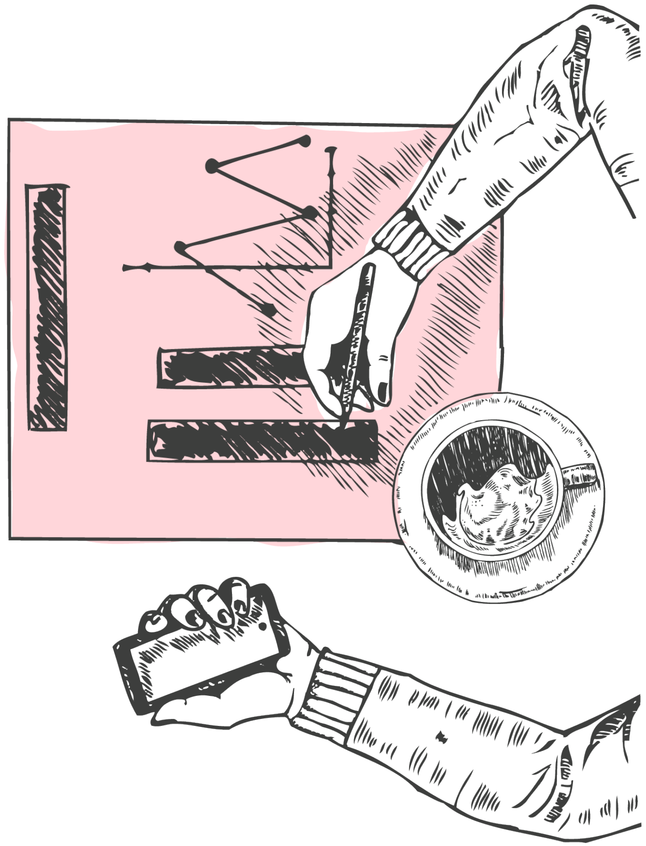

Ulinzi wa Takwimu na Usiri

Takwimu iliyokusanywa na kuchakatwa inapaswa kuendana na ulinzi wa data na sheria za faragha za nchi za nchi zilikofanyiwa kazi na Kanuni za ujumla za uthibiti wa Data, GDPR. Wakati wa uchakataji wa Takwimu, kanuni za ulinzi wa data ambayo ni ya ulimwenguni kote inapaswa kufuatwa na kuheshimu haki ya data ya mshiriki.

Taasisi zinatakiwa kuweka ulinzi wa takwimu na sera za faragha ambazo kimsingi zinatakiwa kueleweka na kuwa katika lugha rahisi kwa watoa taarifa (Washiriki) Washiriki wanatakiwa kuruhusiwa kujua jinsi takwimu itakavyokusanywa na kuchakatwa na kupewa nafasi ya kutoa taarifa zao kwa muda ulioonyeshwa. Miongozo ya kazi na Mifumo kamili unatakiwa kuonyesha jinsi ambavyo itapunguza takwimu kuharibiwa, jinsi takwimu itakavyofutwa na namna utekelezaji wa takwimu zitakavyosambazwa.

Sera za ulinzi wa takwimu zinatakiwa kuwa na taarifa muhimu kwenye mambo makuu yafuatayo hasa katika uchakataji wa takwimu binafsi.

Kutoleana maana ya maneno muhimu katika kanuni za ulinzi wa takwimu;

- Uchakataji wa takwimu, namna ya kuzifikia na usambazaji;
- Usalama wa takwimu na ukiukaji wa usalama;
- Usiri na ufaragha wa takwimu;
- Uhifadhi wa takwimu;
- Kuharibu na kufuta takwimu
- Mchakato wa kuomba ridhaa na kubatilisha

Sera na miongozo iliyowekwa inatakiwa kuzingatiwa kwa kanuni za utunzaji wa takwimu na sheria za nchi ambako mradi unafanyika.

Kwa kuongeza, hakikisha kuwa umejiandaa katika usalama wa takwimu hasa unapo watumia maafisa utafiti wa nje ya taasisi yako. Mfano, kutoa vifaa vya simu zikiwa na program za mwanzo zilizowekwa na hakikisha unaweka ulinzi ili kuzuia taarifa za mshiriki kusambaa kidijitali.

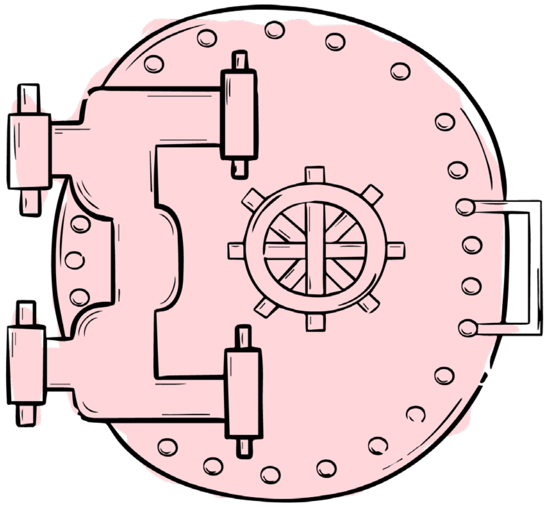

SEHEMU 5

Baada ya kufanya Jaribo la Upimaji - Marudio na Urekebishaji Mzuri wa Mawasiliano

JE, HATIMAYE AMESTAFU?
HAPANA. BADO NI MDOGO SANA KUMALIZA HATUA ZOTE MUHIMU ZA KUANZISHA KAMPENI YENYE MATUNDA

Mara baada ya kuchambua matokeo yako ya utafiti, swali muhimu unalopaswa kujiuliza ni kama jaribio la upimaji lilijibu swali lako la utafiti au la. Ikiwa jaribio lako la upimaji lilijibu swali lako la utafiti vizuri, mfano. ujumbe wako kuleta matokeo uliyoyakusudia, Kisha hapa sasa unaweza kuanzisha ujumbe wa kampeni yako. Kwa mfano, katika mfano wa jaribio la upimaji la AB kwenye kampeni ya ujumbe uliotengenezwa kwa lengo la kuelimisha ukilinganisha ujumbe wa kupotosha ikiwa tutagundua kuwa ujumbe uliotengenezwa kwa lengo la kupotosha unapelekea watu wengi kutoa taarifa dhidi ya unyanyasaji kwa wanawake, tutapendekeza kwenye asasi za kiraia kuzingatia ujumbe wao wa kampeni.

Swali la msingi la kujiuliza ni kama majaribio yamejibu maswali ya utafiti wako au hapana

Kwa wakati fulani, jaribio la upimaji linaweza lisijibu swali lako la utafiti, lakini bado linaweza kutoa maarifa muhimu ili kuboresha ujumbe wako wa kampeni. Katika muktadha kama huu, mabadiliko yanaweza kuhitajika kwenye ujumbe wako. Kuangalia kutoka kwenye mfano wa unyanyasaji wa wanawake uliotolewa chini ya jaribio la upimaji kwa kuangali njia iliyotumika katika jaribio la upimaji

Zingatia kauli mbiu ifuatayo katika kampeni - Ninapoona unyanyasaji kwa wanawake, ninatoa taarifa. Vipi kuhusu wewe? Piga simu bure kwa namba: 777"

Kutoka kwenye kauli mbiu hii, unapenda kujua kama inawahamasisha watu kuchukua hatua sahihi (Kutoa taarifa ya unyanyasaji wa kijinsia wanapoona). Kwa lengo hili akilini, unatengeneza swali lifuatalo la utafiti:

Unaposikia kuhusu kauli mbiu hii, ni hatua gani unazopendelea kuchukua?

a. Nina uwezekano wa kunyamaza nikimwona mwanawake akifanyiwa ukatili

b. Nina uwezekano kupiga simu ya bure ninapoona unyanyasaji kwa mwanamke ukifanywa.

c. Sina uhakika

Kama wahojiwa wengi wa waliojibu walichagua chaguo A au C, aidha marekebisho madogo au marekebisho makubwa yanaweza kuhitajika kwenye ujumbe wako.

Muundo wa mabadiliko madogo yanayohitajika

Muundo huu unazingatia matukio ambayo vipengele vya ujumbe wa kampeni yako vinaweza kuwa vigumu kueleweka au kuhusiana kwa hadhira. Kwa mfano ule mabadiliko madogo ya ujumbe wenye maudhui kama vile kutumia maneno maneno marahisi, maneno ya muktadha yanayohusiana na eneo maalum kijiografia au kikundi miongoni mwa mengine yanaweza kutumika kuhakikisha maudhui yanaeleweka. Katika mfano ulio hapo juu, unaweza kutaka kuionyesha katika lugha ya asili au lugha ambayo watu wanaweza kuhusisha au kuelewa kwa urahisi.

Mabadiliko Makuu yanahitajika

Wakati mwingine, matokeo kutoka kwenye zoezi la jaribio la upimaji yanaweza kuonyesha mapungufu makubwa yaliyopo katika ujumbe wako. Kwa mfano, hadhira unayoikusudia inaweza isihusiane na maudhui hata kidogo. Katika muundo kama huu , timu yako ya mradi inatakiwa kufanya tathimini tena upya vipengele vya ujumbe wa kampeni . Kwa mfano , Unafahamu jinsi ambavyo hadhira yako inavyochukulia suala la Unyanyasaji kwa wanawake? Je, unatumia njia gani sahihi kusambaza maudhui mfano vipeperushi na mabango kwa hadhira ambayo kwa kiasi kikubwa hawajui kusoma na kuandika)?

Matokeo kama haya yanaweza kuonyesha umuhimu wa kupanga upya mkakati wa kufanya jaribio la upimaji kipindi maudhui au hadhira iliyokusudiwa zinapobadilika. Mabadiliko kama haya yanahitaji majaribio ya ziada ili kubaini kama ujumbe wa unafaa kulingana na muktadha fulani. Katika mfano wa kaulimbiu ya Unyanyasaji kwa Wanawake hapo juu, unaweza kutaka kufanya jaribio la upimaji la kaulimbiu tofauti au kubadilisha njia ya jaribio la upimaji, mf. fanya jaribio la upimaji kupitia (majadiliano katika kikundi) FGDs au mahojiano ya kina (IDIs) ili kunasa maelezo ya kina kutoka kwa wale ambao wanaweza kuchagua chaguo A au C. Kisha utumie mapendekezo yao ili kuendeleza kuboresha zaidi kauli mbiu.

Tovuti ya Mwongozo wa Kitabu

Tumeunda tovuti ya mwongozo ambayo ni njia shirikishi zaidi ya kujihusisha na yaliyomo kwenye nyaraka hii kwa njia ya kielektroniki. Tembelea tovuti yetu ndogo ili kujifunza zaidi kuhusu jinsi unavyoweza kutumia majaribio kwenye kazi yako:

https://messagetestingguidebook.busara.global/

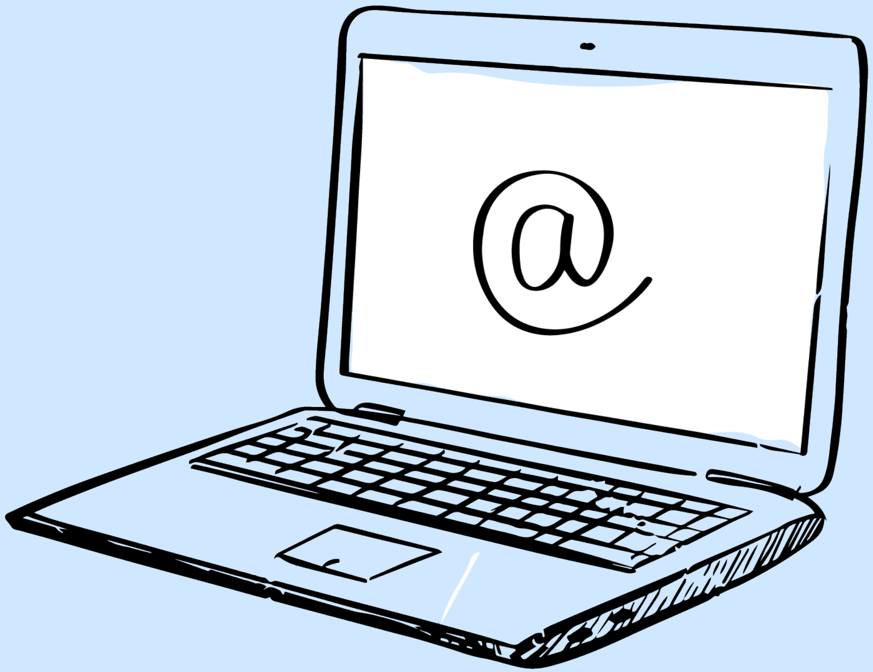

Makala Rejerea

Guidebook Feedback Form

English LCMT Version

Jinsi ya kufanya jaribio la upimaji kabla - https://www.thecompassforsbc.org/how-to-guides/how-conduct-pretest

Jinsi ya kufanya uchambuzi wa hadhira - https://www.thecompassforsbc.org/how-to-guides/how-do-audience-analysis

Jinsi ya Kutengeneza jumbe - https://www.thecompassforsbc.org/how-to-guides/how-design-sbcc-messages

Mwongozo wa Kutengeneza Mkakati wa Mawasiliano yenye afya - https://www.thecompassforsbc.org/sbcc-tools/field-guide-designing-health-communication-strategy

Utafiti wa Sayansi ya Jamii: Kanuni Mbinu na Utendaji (Toleo liliofanyiwa mabadiliko) Imeandikwa na Anol Bhattacherjee

Utambuzi wa kuchagua kiwango cha sampuli katika utafiti wa kujieleza/kina - https://www.researchgate.net/publication/230832973_Sample_Size_Policy_for_Qualitative_Studies_Using_In-Depth_Interviews

Kiambatanisho

Kiambatanisho A:
Kuendelea Kusoma zaidi

Kuna vitabu vingine vingi vya mwongozo vya kukusaidia katika kuendeleza kukuza katika mawasiliano na uwezo wako wa kutathimini. Pata marejeleo mawili ya kitabu cha mwongozo hapa.

1. Kitabu cha mkakati katika Mawasiliano Kimeandikwa na Well Made mkakati utakupatia mbinu iliyojikita na kimkakati katika utengenezaji wa ujumbe na;
2. Mwongozo wa Ufanyaji wa Majaribio kutoka kwa Comms Imeandikwa na Kituo cha Utafiti wa Maslahi ya Umma kwa kitangulizi cha jinsi ya kufanya jaribio la upimaji wa jumbe kupitia njia zinazoweza kufikiwa na zina bajeti ndogo inayoweza kutumika

Kiambatisho B: Ni aina gani ya majaribio ya upimaji yanayohitaji/hayaihitaji kibali kutoka bodi za maadili na miongozo IRB?

Yaliyomo	Majaribio ya Upimaji yanayohitaji kibali cha kutoka bodi za maadili na miongozo(IRB) yana vitu vifuatavyo:	Tafiti ambazo hazihitaji Kibali kutoka kwenye bodi za maadili na miongozo zina mambo yafuatayo
Utafiti wa Idadi ya Watu	Ikiwa jaribio lako linahusisha idadi ya watu walio katika hatari. Kuna aina mbili muhimu za kuwa katika hatarishi: (1) Ulemavu katika kufanya maamuzi, ambapo watu wanaotarajiwa hawana uwezo wa kufanya maamuzi ya uhuru kwa maslahi yao wenyewe, labda kama matokeo ya ushawishi usiofaa / ushawishi; (2) Kuathiriwa kwa hali/nafasi, ambapo washiriki watarajiwa wanaweza kulazimishwa. Watu walio katika mazingira hatarishi ni pamoja na watoto, wafungwa na wanawake wajawazito.	Idadi ya watu kwa ujumla kulingana na vigezo vya kushiriki katika utafiti Kuna uwezekano wa kuwa na mada ndogo za utafiti unazoweza kufanya kama vile kuimarisha ujumbe na miungano kwa LGBT, ikiwa tu mradi una sampuli ndogo na maudhui yatapitiwa kwa makini na wafanyakazi wa ndani.
Muundo wa Utafiti	Ikiwa mradi wako umelenga kukuza au kuchangia mawazo katika tasnia ya kisayansi. Hii inaweza kuhusisha kutumia njia za kuchagua watu kwa katika kuwaweka katika makundi tofauti au michakato tofauti Ikiwa mradi wako una mawazo mapya ya utafiti kwa ajili ya kufanyia majaribio ambayo bado hayafahamiki kuwa yanafaa.	Haujatengenezwa kwa lengo la kukuza au kuchangia maarifa kwa u jumla; Ikiwa Utafiti hauhusishi kuchagua watu kwa bahati na nasibu, lakini unaweza kulinganisha utofauti katika programu.

Yaliyomo	Majaribio ya Upimaji yanayohitaji kibali cha kutoka bodi za maadili na miongozo(IRB) yana vitu vifuatavyo:	Tafiti ambazo hazihitaji Kibali kutoka kwenye bodi za maadili na miongozo zina mambo yafuatayo
Usambazaji wa matokeo	Kama matokeo yako ya mradi yanatarajiwa kuendeleza au kuchangia maarifa ya jumla kwa kujaza pengo katika maarifa ya kisayansi au kuunga mkono, kuboresha, au kukanusha matokeo kutoka kwenye tafiti zingine Ikiwa lengo la utafiti wako ni kuchapisha katika tafiti/ machapisho ya kisayansi na kutoa mapendekezo ya kupata fedha.	Ikiwa lengo la utafiti ni kuchapisha au kuwasilisha taarifa kwa wadau wa programu na washiriki; inaweza kusambazwa kwa umma (mf., tovuti) ili kuhakikisha uwazi wa matokeo; Inapochapishwa au kuwasilishwa kwa hadhira kubwa, nia ni kupendekeza miundo, mikakati, dhana za kutathiminisha kuwa bora au kutoa vigezo tofuati na kukuza au kuchangia maarifa kwa jumla.
Malengo ya Utafiti	Kama utafiti umetengenezwa ili kufanya jaribio la upimaji wa nadharia na kwahiyo ni kukuza au kuchangia maarifa kwa ujumla (yaliyoelezwa kwa mfano, katika nadharia, kanuni, na taaarifa ya uhusiano).	Lengo la utafiti ni kutathimini programu maalum, kutoa tu taarifa i na kuhusiana na hiyo programu.
Maeneo ya Utafiti/ Mada Utafiti	Mifano ya mada nyeti ni tabia za kimahusiano ya kimapenzi, matumizi ya dawa za kulevya, miradi inayohusiana na UVIKO-19, afya ya akili, afya ya uzazi, kifo na mada zingine zinazotajwa kama miiko Maeneo mengi ya utafiti yana uwezo wa kuwa hatarishi hasa washiriki	Mada za jumla ikijumuisha kilimo, kimazingira n.k
Athari ya kufanya tathimini kwenye programu/Mazoezi	Matokeo ya utafiti yatatumika kutengeneza mada iliyolengwa, maswali ya utafiti, na/au nadharia zenye msingi wa mawazo yanayofanyiwa utafiti	Matokeo ya tathimini yanatakiwa kuathiri moja kwa moja uendeshaji wa programu na kubainisha maboresho.

Kitabu cha mwongozo wa upima Ujumbe kwa Gharama Nafuu kilichapishwa na Busara nchini Kenya, mwaka 2024.

Busara ni shirika la utafiti na ushauri, linafanyakazi na watafiti na mashirika ili kuendeleza na kutumia sayansi ya kitabia katika kupambana na umasikini. Busara inatafuta siku za mbeleni ambapo shughuli za maendeleo ya binadamu duniani zinajibu kwa uzoefu wa maisha ya watu; kuthamini ujuzi unaozalishwa katika muktadha unkotumika; na kukuza mbinu zinazofaa za kitamaduni na mienendo inayofaa.

Ili kufanikisha hili, tunafanya mazoezi na kukuza sayansi ya tabia kwa njia zinazo zingatia na kuthamini mitazamo ya washiriki; kupanua mazoezi ya utafiti mahali yanapotumika; na kujenga mitandao, michakato, na dhana zinazoongeza uwezo wa watendaji na watafiti. Machapisho ya Busara yanatoa taarifa, uchambuzi, tafakari, na mapendekezo muhimu kuhusu masuala yanayohusiana na sayansi ya tabia na maendeleo ya duniani.

©Busara 2024. Machapisho yote yanapatikana katika tovuti ya Busara:

www.busara.global

Angalizo: Maoni yaliyowasilishwa katika chapisho hili ni ya mwandishi (waandishi) na siyo lazima kuakisi misimamo ya wafadhili na wafuasi wetu mbalimbali.

Kunukuu kitabu hiki cha mwongozo: Too, Gideon et al. (2024). Kitabu cha Mwongozo wa upima Ujumbe kwa Gharama Nafuu. Nairobi: Busara 2024. DOI: doi.org/10.62372/NDB8H337